

Artà

PREMSA
CORONA

ANY V • NÚM. 48 • SEGONA ÈPOCA • PERIÒDIC INDEPENDENT D'INFORMACIÓ LOCAL • MAIG 1990

Vegeu com resta la Capella de Sant Antoni de Pàdua durant els dies de festa que li fa el poble d'Artà.

En aquest cas, 13 juny 1988.

Sembla clar que unes mans artístiques hi han posat devoció, gust i temps.

Plomes de faisà

Les festes de Sant Antoni de Juny

Ell ja hi tornam esser!! Aquesta dita mallorquina s'empra sovint en sentit pejoratiu, és a dir, quan qualcú ha tornat fer una capbuidada o s'ha mostrat com a persona de poc seny o amb el cervell buit.

He volgut començar amb l'esmentada frase perquè, una vegada més, estam de ple dins les festes en honor del taumaturg franciscà, Sant Antoni de Pàdua. I també, perquè «ja hi tornam esser» davant la tasca lleugera de fer una partida de dies de festa dins Artà. Dit sia, resti ben clar, amb la millor de les intencions. I gojosament. Tanmateix deuen tenir raó aquells que repeteixen: als artanencs els agraden les festes una cosa fora mida!

«Bé, idò¹ sí», podrien respondre els fills d'Artà. I la curta —i segura— afirmació sia feta sense acotar el cap, ni de molt. Fins i tot, hi escauria que els artanencs afegissin: «Ens agrada la festa; les repetim sovint i feim bauxes a balquena. Amb seny i mesura, per què no? Si de l'aigua es diu que «qualque cosa té quan la beneeixen», mirau com deuem engirgolar els nostres divertiments —cívics o religiosos— que vénen estovts de gent de molt lluny, per tal de compartir les nostres demostracions de joia popular. Sempre solen tenir —ho deim sense presumir— arrels fondes de la religiositat artanenca».

L'autor d'aquest treball pot donar testimoni —i ho fa amb gaubança que tenen la categoria de l'autenticitat les afirmacions contingudes dins el paràgraf anterior. Més encara: les ja nombroses festes que he viscut dins aquesta vila, també demostren les bones maneres dels magnífics organitzadors. Sembla que tenen prou clar que «val més enginy que força». Hi posen art, creativitat, amor, bon humor, temps, etc. Així, és clar, les festes surten ben lluides.

En quant a les festes ressenyables que es fan dins aquest poble, facem una mica de memòria. No fa gaire temps, celebràrem la Setmana Santa. Tot Artà tirat al carrer; a més a més, nombrosíssims visitants. Abans, «els darrers dies»,² amb l'afegit d'una diada de «festa oficial», regalada per l'Ajuntament. Pel gener, havíem posat l'olla grossa dins la petita —com pertoca, uns dies així—, perquè el cor ens manava que un altre Sant Antoni —l'abat, el del desert o el de la porcelleta— també havia d'es-

ser enaltit i homenatjat amb l'agraïment que li deuen i que li saben demostrar els camperols mallorquins, sobretot els d'aquesta vila. Un cop més es varen desfer en peces per tal de que les festes fossin sonades i participades. I amb el demble doble de les notes religioses i les cíviques.

No parlem de les festes de Sant Salvador!³ Resten com a llunyanes a l'hora d'aquest record, però seria més bé injuts oblidar-les en mig del repàs que feim.

Mentrestant, encara no he arribat a les festes de Sant Antoni de Pàdua, el de juny, el dels miracles abundosos i grossos, el de les fadrines que no volen romandre per vestir sants, el qui té unes maneres espectaculars a l'hora de tornar-nos aquelles coses que havíem per-

dut. Bono, la llista dels favors que fa aquest sant del cordó franciscà no s'acabaria mai. Ho sap tot el món. Però, ¿zell què me'n direu? M'he quedat de pedra. Jo volia escriure sobre la veneració que sempre li ha tingut el poble mallorquí. Em creia —n'estava segur— que, ben igual que de Sant Antoni Abad, jo trobaria abundoses referències dins el folklore de la nostra benamada Mallorca. Idò, puja aquí i veuràs Portopi! He quedat corprès. Sant Antoni de gener li guanya —però de molt— a Sant Antoni de juny. Cercar dins el CANÇONER POPULAR DE MALLORCA, del qual jo en sé bé la prima per motius que ara no vénen al cas, m'ha estat com aigua posada dins el vi de l'entusiasme. Vull dir que jo havia pensat escriure aquest senzill treball amb la valuosa col·laboració del folklore mallorquí, tot cregut que la nostre illa hauria amuntejat, bri a bri, una impressionant garbera de lloances al Sant de Pàdua. He cercat, emperò, ben endebades. Amb temps i amb palla, maduren les serves, ha dit sempre el nostre poble. Així i tot, les serves d'una devoció antiga i constant del poble artanenc cap a Sant Antoni del Convent, sembla que no han madurat bé, o, almanco, que la devoció a Sant Antoni de gener ha deixat més mostres de fervor dins el camp florit de la poesia mallorquina.

De tots modos, no treguem les coses de pollaguera. Si els nostres camperols i els nostres glosadors han demostrat que la devoció a Sant Antoni de Viana és estat un broll més inextinguible que l'amor tingut al sant del qual escric, més que mai mirem de no perdre les manades pel rostoll; més tost apofitem l'avinentesa d'unes festes organitzades —meravellosament bé— per retre honor, amor i glòria a un Sant Antoni que, un caramull de segles més jove que l'altre, segueix afavorint a tots aquells devots que es presenten amb confiança a demanar-li gràcies i favors. En el Cel, no ho dubteu, no hi ha embulls. Cada sant sap bé quan el demanen i què li demanen. Els telèfons d'allà no tenen interferències. Ni estan «punxats» per cap tipus de policia. Ni tampoc hi ha «tràfic d'influències», com

passa en aquesta malmenada terra anomenada Espanya. Sí, ho has endevinat: em refereix als partits polítics que vàrem votar! Vaja una feta! En lloc de defensar els interessos dels votants, sembla que massa polítics varen entendre que, amb el vot, els fèiem aquesta comanda: ompliu-vos les butxaques!

Quins bergants! Ens han afeitat en eixut!

Bono, tornem al solc. Ara, lleguem la cançó breu —i única— que ens ha servit el ja citat CANÇONER POPULAR DE MALLORCA, única, sí, sobre Sant Antoni de Pàdua i Artà. Diu així:

«Sant Antoni ja és demà
i anit se fa sa revetla;
cada frase té una cel·la
i un llit per descansar».

D'altra banda, no vos heu de perdre l'encertat programa de les festes d'enguany. Està fet amb il·lusió pels Franciscans de la T.O.R. A més a més, en diuen que és publicat en aquest mateix exemplar de l'ARTÀ.

Els qui acostumam anar a Missa, hem cantat molts de pics —durant el Temps Pasqual— allò de «GOIG I FESTA, GERMANES». És, ni més ni manco, el meu desig pels artanencs i devots del sant que tornarà fer festa prest i, de pas, ens donarà l'avinentesa d'unes diades de goig i divertiments sans.

Molts d'anys! I, talment com han dit a Mallorca durant segles: Déu hi do la maina!

UN DE FORA POBLE

¹ Si, ja ho sé. Hauria d'haver escrit «doncs». Som un admirador fervent de la PREMSA FORANA, tot un esforç gegantí a l'hora d'escampar la cultura nostra, o de fer-ne de novella. Però som partidari del llenguatge planer i casolà, tot respectant sempre les normes de l'ortografia catalana. A vegades, quan el meu treball havia d'esser llegit dins ambients de Catalunya, he escrit «doncs». Un poc a la força; perquè no em quedava més remei. En aquesta revista, trob com un doi escriure «doncs». Ja sé, ja, que a les oficines centrals del Govern Balear hi ha unes ordres severes en quant a aquesta paraula. Han manat que per cap de les maneres s'ha d'escriure «idò», sinó «doncs». Bé, qui té la pella pel mànec, fa anar l'oli allà on vol. Si les màximes autoritats del Govern Balear han cregut necessari manar que dins les nostres illes no sia escrit «idò», paciència. Bono, paciència si ens prometen que no més «es carregaran» aquesta antiga i popular paraula del lèxic de Balears. Perquè, si d'ací a poc temps també ens volen obligar a escriure «gos», en lloc de «ca», o «got», en lloc de «tassó», jo no faig comptes de creure. Comprens beníssim que els catalans hagin arribat a dir i escriure «doncs», però quan passa que les dues paraules que comentam vénen del llatí «ideo», no em digueu que «idò» no estigui més prop de «ideo» que el «doncs». Ben aposta —manca d'espai— deix de donar els arguments que té el filòleg Francisc de Borja Moll —de ciència i fama internacionals— a l'hora d'acceptar «idò».

² El P. Rafel Ginard Bauçà, franciscà de la T.O.R., Fill Adoptiu d'Artà (28-III-74) i autor d'un colossal monument escrit, anomenat CANÇONER POPULAR DE MALLORCA, descriu meravellosament bé quin era l'esperit del poble mallorquí davant dels «darrers dies». Llegiu:

«Ara vénen set setmanes,
totes set de dejunar,
i set que ja n'hem passades
totes de riure i folgar».

³ Dins el sudit CANÇONER, hi llegim:

«De moros una barcada
venien per Capdepera.
Vós la fèreu arriere
amb una grossa boirada.
Oh, mu mareta estimada!
Ditxòs el qui en Vós confia!».

És aquest confiar en la Mare de Déu de Sant Salvador el que he trobat dins els artanencs. La glosa, com es pot veure, es refereix a la patrona d'Artà.

D'altra banda, la transcripció de les gloses s'ha fet respectant del tot l'ortografia emprada pel ja esmentat CANÇONER POPULAR DE MALLORCA. És norma invariable.

Festes de Sant Antoni de Pàdua
Dies 9, 10, 11, 12 y 13 de juny
Artà, 1.990

Cavallets: A les 9:30 del matí del dia 9, Seren Franciscana: Invocació dels sants i processó del poble. Tercet promissor: generalment altre veu de les 12:00.

Exposició de Regals: La missa solena al poble al dia 9, a les 9:30 del matí. Exposició: 1 taula al dia 10, 11, 12 i 13 a l'interior del temple.

Esclafits i Castanyetes: Arreu s'apropia aquests donats a canvi de unes castanyetes respectes. Són a la Plaça del Convent, dia 9, a les 10 del vespre.

Els Tres Tranquils: Gran sòmbol de "Cançons" per a tots i gran "Cançons", dia 10, a les 11 h., a la Plaça del Convent. Són a l'interior del temple "Els Tres Tranquils".

Jocs Infantils: Vessos jocs divertits per a tots i jocs més major: 1 taula amb cançons i cançons de cançons en cançons a la Plaça del Convent, dia 10, a les 9:30 del matí. Els jocs consisteixen en cançons de "Els Tres Tranquils".

Carrosses: Processó dels carrosses cançons de la nostra vila. Sortida del Convent dia 11, a les 9:30 de la nit.

Festival Gimnàstic: La patró municipal i l'organitzador Plaça del Convent, a les 10:30 del dia 12. Aquest FESTIVAL ha estat organitzat pels joves del Club de Jocs de l'Artà.

Focs Artificials: Una missa, a l'interior del St. Jordi, de l'interior. Són les festes en honor de Sant Antoni, Mallorca: després missa del dia 13.

Actes Religiosos

Novena: Del 9 al 13 de juny, a les 9:30 del matí, Seren Franciscana: Invocació dels sants i processó del poble.

Missa de la Festa: A les 9:30 del matí del dia 10. Processó dels Franciscans Balears, Plaça del Convent, dia 10, a les 10:30 del matí. Després missa en honor dels sants.

Fregues pels Dients: A les 10:30 de la nit del dia 10, missa en honor dels sants i processó del poble.

Agraïment: A les 10:30 de la nit del dia 10, missa en honor dels sants i processó del poble.

Ses Gloses de S'Alicorn

(Un toc-hores esburbat)

Viva el món quin rebumbori
que han armat sense prudència
i ho tendran a sa consciència
ets amos d'Es Consistori.
Diu si es batle per dallons
es «Pleno» mal-convocar
i llevó el va fer canviar
fent passar es dolents per bons!
Vos dic que aquesta baldufa
no és molt bona ballarina
i no ha passat gaire fina
aquesta gran magarrufa.

És clar que s'equivocaren
votant que sí en es millions
fent cos amb sos llegotons
sí es plenari rebutjaren.
S'Oposició, valenta
un pic fet constar s'estrall
hagués anat per avall
ben enèrgica i atenta.
Que es batle temps tenia
per convocar-lo d'urgència
i fer aprovar amb paciència
sa misèria que venia.
Comparant amb Son Servera (?)
Alcúdia (?) i es Gavallins
s'enveja me cau endins
i me pega sa plorera.
Quin Consistori més magre
per arrenjar ets encontorns
mos donen uns quants millions
que mos feran un pa agre.
Noltros tenim un escrúpul
i preguntes en fariem.
Pot ser les contestarien
i no ho veuriem tant túrbol.

¿Per què si a S'Ajuntament
ses cintes estan guardades
de ses paraules emprades
en es pleno, i justament
sa d'es plenari en litigi
falta de s'estanteria?
Gens malament estaria
que mos na dasin clarici!

Qui l'ha esborrada o perduda?
A on ha anada sense cames?
Qui d'ets homos o ses dames
té interès que estigui muda?
Si sa cinta apareixia
amb ses que estan ben guardades
repetiria ses dades
i sa raó donaria
a qui la té. I dins Artà
sabriem d'una vegada
qui es que la du amagada
i qui mos vol enganar.

Fitxau-vos: Quan hi ha plets
res sabem amb abundància
amaguem es de s'ambulancia
i ara ens amaguen aquest.
Què qui l'ha fet recurrir?
Què per què si hi ha sentència?
Es plet segueix en essència
perquè sa vol aclarir
L... segons he sentit contar
hi ha una altra cinta gravada
que pot ser qualca vegada
qualcú la farà cantar.
I en sentir aquest rossinyol
més de dos tendran agrura
perquè sa cinta assegura
per segons qui, un desconsol.
Hem acabat sa corranda
voletejant pels carrers
jo ho pos damunt es papiers
i qued tancat a la banda.

S'ALICORN

MUNICIPALERÍAS

PLENO

Después de casi dos meses de haber sido solicitada por 2ª vez la sesión plenaria cuyos puntos fueron comentados en esta revista por los portavoces de los grupos popular y CDS, al fin se ha celebrado habiendo sufrido un recorte de dos puntos y sin haber pasado esta segunda solicitud por Comisión Informativa, «pastel» que se descubrió a mitad de la sesión.

Esta sesión se caracterizó por algunas intervenciones de lo más brillantes que sirvieron para desenmascarar más de un farol.

Pudimos observar a un Miguel Pastor en su más jugosa salsa, adjudicando y denegando a según quien le iba conveniendo, el derecho de la palabra. Acusando a la oposición de carecer de dedicación, preparación e información, cuando él mismo se la veda. Quejándose y reconociendo públicamente que la oposición llevó a la mayoría ante el juzgado por un fallo en la convocatoria de pleno, fallo que utilizaron en su favor y que quedó impugne dada la misteriosa desaparición de una cinta que debió quedar archivada en su momento, puesto que aunque la ley no obliga a ello, hubiera sido el único testigo realmente fidedigno que hubiera inclinado la balanza. A todo esto, Juan Sureda le replicó así:

«Lo que no hay duda es que tu juegas con ventaja. Tu has hecho de alcalde una profesión. Eres un alcalde que sólo en el 89, costó 1.520.560 pts., que es más de lo que han costado todos los alcaldes juntos en la historia de Artá. Y yo no te recriminaría nada al respecto sino nos hubieras reprochado el que dedicásemos escaso tiempo y preparación para elaborar una oposición seria y constructiva. Un alcalde que no sabe que hacer con todo el dinero que le sobre del presupuesto, que reparte papelitos por encima de las mesas del Ayuntamiento con el fin de vedar información a la oposición y que cuando le pides explicaciones al respecto te contesta que debe consultar cuál está permitida y cuál no, que para comprobar el libro de entradas tiene que esperar que la Secretaría le de el visto bueno, que desconoce por completo el reglamento, que se compromete a realizar acuerdos de pleno que luego no se digna a tomar en cuenta, que convoca siempre los plenos a última hora y en el último día de plazo, que insinúa que alguien ha financiado a la oposición para mover un contencioso en contra del Ayuntamiento (...) Según mi punto de vista, tú autoritariamente pisas todo lo que nosotros hacemos, por sistema, ni siquiera lo miras, ni lo tomas en cuenta. Y esto se demuestra (...) ¿Sabes por qué somos oposición? Porque el pueblo no

quiso que gobernásemos. ¿Sabes por qué eres alcalde? Porque la única misión del PSOE en unas elecciones, es apoyar a un alcalde del P.S.M. (...) Con estas palabras no pretendo ser ni prudente ni elegante, sino reflejar lo que yo creo que es una realidad...».

Con este pequeño encabezamiento, pasaremos a comentar punto por punto toda la sesión.

1º punto. Se aprueba por unanimidad que las cintas que registren lo sucedido en los plenos, queden archivadas hasta la aprobación de las actas.

2º punto. Queda pendiente de aprobación la desaparición de las tasas por las cuales pagamos únicamente el coste del documento, la

cantidad oscila entre las 650 pts, al solicitar cualquier información, permiso; certificado de residencia, defunción, matrimonio, etc... Estas tasas ya no se contemplan en la Ley de Haciendas Locales, sin embargo nuestro ayuntamiento mantiene una ordenanza fiscal durante el 90 y más adelante (si nadie reclama la derogación) por la cual cualquier documento debe cobrarse.

3º punto. Propuesta de cumplimiento de celebración de sesiones ordinarias. Casi todas se vienen realizando por vía extraordinaria, omitiendo así el apartado de ruegos y preguntas obligatorio en la ordinaria. J. Sureda recuerda que en una sesión anterior, por vía extraordinaria, el alcalde le sugirió que las propuestas le fueran presentadas con ocho días de antelación para que así pudiera estudiarlas y darle una completa información. Mientras que en un pleno ordinario estas serían contestadas espontáneamente. Así que el motivo de que no se celebren sesiones ordinarias debe ser el temor a la espontaneidad ante las preguntas intencionadas de los grupos en oposición.

4º punto. Propuesta de tramitación de expedientes de caducidad en licencias de obras.

Después de haber llegado a un acuerdo con el PSOE en la comisión informativa, acuerdo por el cual el contribuyente jamás pagaría dos

SAUNA - PISCINA - TENIS - SOUVENIRS

Teléfono 58 90 12

Restaurants / Bar

Club Casa Naval

BETLEM

Colonia de San Pedro

ARTÀ, MALLORCA

Bodas, Banquetes, Comida mallorquina

MUNICIPALERÍAS

veces por una misma licencia, sino que sólo estaría obligado a costear la diferencia entre lo que pagó y lo que le correspondería pagar actualizando el presupuesto, éste último grupo, el PSOE, se hecha atrás alegando que esta propuesta no está en el orden del día tal y como se acordó en la Comisión. La mayoría alega que esta propuesta no ha pasado por comisión y por tanto no debe ser considerada, a lo que el grupo popular destapa que ninguno de estos puntos ha pasado por Comisión ya que no se realizó el primer pleno solicitado y denegado por no haber cumplido el requisito de figurar con un mínimo de cuatro firmas, pero que sin embargo sí pasó por comisión antes de que Miguel Pastor descubriera el pequeño error suficiente poderoso como para denegarlo.

5º punto. Confeccionar un presupuesto para solucionar los problemas técnicos que impiden la puesta en marcha de Radio Artá. Éste ya ha sido estudiado por la mayoría gobernante, parece ser que siempre se les adelantan aunque les cuesta bastante llevarlo a la práctica.

6º punto. Local para la Juventud en Na Batlessa. Los grupos P.P. y C.D.S. pretenden la ubicación de éste en los bajos de Na Batlessa. La mayoría municipal prefiere el del Club Llevant, pendiente de trámites con «La Caixa». El alcalde alega que es mucho más adecuado para ese fin. J. Sureda replica que aunque sólo se utilice provisionalmente, la gran ventaja del de Na Batlessa es que es nuestro y el otro ni lo es, ni cree que las negociaciones para conseguirlo estén ni mínimamente avanzadas.

7º punto. Conexión con el Canal 9 de Valencia. Para ello debe tramitarse una solicitud

a la Asociación Cultural Balear para que se puedan mantener el máximo número de canales en onda.

Artá, 31 de Mayo del 90

☆ NOTICIAS ☆ NOTICIAS ☆ NOTICIAS ☆

• Ayuntamiento

—Miguel Pastor, alcalde de Artá, ordenó a los funcionarios del Ayuntamiento la prohibición de que los miembros de la oposición fotocopiesen documentos públicos. A los pocos días, una vez enterados los afectados por dicha prohibición, rectificó dándoles permiso para fotocopiar según cuales. Si a los que no se puede fotocopiar, si se tiene acceso ópticamente, ¿cuál es el temor de Miguel Pastor?

—Tras la segunda solicitud de pleno por parte de la oposición, el grupo gobernante ha decidido concedérselo, y esta vez avisándoles con diez días de antelación. Parece ser que la polémica impugnación ha servido para algo.

• Inauguracions:

Nou local per a CÔTEX. Es transllada al carrer Parres, allà on era el REBOST abans d'ara. Els hi ha quedat un local preciós. No deixin de visitar-lo.

• Pizzeria L'Atrio.

Una cosa que ens hi mancava aquí a Artá. L'excel·lent cuina italiana, sobretot pels amants de la Pizza. I pels qui no les coneixen, ja és ben hora de que provin coses noves.

• Perruqueria Antònia. Al Carrer Major.

Diuen que un bon perruquer és tan important com un bon metje, i en quant això arribat a les nostres orelles que aquesta al·loteta té unes mans d'or. Els començaments sempre són difícils, però una bona reputació assegura una bona clientela. Sort!

• «En Joan de S'Hotel»

Resident a Santo Domingo des de fa un caramuller d'anys i descendent d'Artà, ha vingut de vacances. Els dos mesos que fa comptes passar per aquí, els aprofitarà per estar entre els seus i recordar la seva joventut i infantesa. Avui per avui, allò a Sto. Domingo, gaudeix d'una excel·lent posició, cosa que no tots els immigrants d'aquell temps poden afirmar. Esperam que molt prest, ens concedesqui una petita entrevista.

• Ca'n Balaguer ha tancat.

Després de més de 20 anys de regir aquest Cafè, els seus arrendadors han decidit que era ben hora de gaudir d'un bon i merescut descans. N'hi ha que diuen que com a bar no se tornarà obrir aquest local. Altres que estarà tancat sense cap utilització durant una bona temporada. Ja veurem que serà.

• Reforma a «La Caixa».

Des de que Diego Hernández, director d'aquesta sucursal d'Artà, ha prè les rientes, tot han estat canvis de lo més ventajosos. Una reforma que els hi ha quedat de lo milloret, el comodíssim caixer automàtic, dues al·lotes de lo més simpàtiques i servicials, i molts més punts al seu favor.

També ens volem acomiadar de'n Biel Palou que després de tants anys a Artá ha decidit translladar-se a Manacor.

Comercial ARTÀ

EN COMERCIAL ARTÀ ENCONTRARÀ LAS
TRES COSAS QUE USTED BUSCA:
SERVICIO, CALIDAD Y PRECIO

EXPOSICIÓ I VENDA:
Carrer de Ciutat, 46 - ARTÀ

Per més informació: Cridar al Tel. 56 21 48

Condor MOTOCULTORES (CONDOR)
MOTOSIERRAS (MONDIAL Y OPEN)
SEGADORAS HIDRÁULICAS (ZAZURCA)
SEGADORAS ACONDICIONADORAS (ZAZURCA)
REMOLQUES ESPARCIDORES
REMOLQUES ENSILADORES
EMPACADORAS Y ROTOEMPACADORAS (BATTLE)
CUBAS DE VACÍO
BARRAS DE CORTE
BOMBAS PULVERIZADORAS
ROTOCULTIVADORES

• 092

La Guardia Civil atrapó «con las manos en la masa» a los dos atracadores del Bar Centro de Artá, gracias al telefonazo de quien les vió entrar en el local. Al fin, «l'amo» del Centro podrá descansar tranquilo una temporada. El encarcelamiento no es la mejor solución para erradicar la delincuencia, pero es la única que, por ahora, se pone en práctica.

• La Sociedad de Cazadores de Artá.

Esta sociedad les comunica que a partir del 14 de Mayo se podrán solicitar las licencias de caza. Los interesados deberán traer una fotocopia del D.N.I. o la licencia del año anterior.

Los precios serán los siguientes:
Hasta el 30 de Junio — 2.800 pts.
Desde el 1 de Julio — 3.000 pts.

Los documentos se recogerán en el domicilio de la Sociedad, situado en el Bar Trial, C/ Sta. Margarita, nº 45 de Artá.

• Solidaridad Nicaragua.

Idea imaginativa y original, pero sin embargo considerada como poco factible. El anuncio comunicaba lo siguiente:

«Demanam coses velles i inútils, que no sigui roba ni sabates, per fer un «baratillo»...»

Si lo nuevo y útil ya cuesta venderlo, ¿cuánto sacrificio y don de ventas se necesitará para lanzar a la calle lo viejo e inútil, por muy solidarios que sean los compradores?

• Exposición de Bonsais autóctonos en Manacor.

El rotundo éxito de esta exposición, demuestra la creciente afición hacia el arte del Bonsai surgida en nuestra isla. No se pierdan la próxima exposición, que esperamos comunicar con la suficiente antelación.

• Ciclismo.

Las carreras ciclistas del pasado 27 de Mayo, XXIII Trofeo Guillem Bujosa y IX de Pep Lloveta, tuvieron que suspenderse por motivos atmosféricos. Cuando éstas sean reanudadas les informaremos de los resultados.

• «En Joan de Sa Canova» s'ha retirat.

Durant molts d'anys ha realitzat una excel·lent labor a l'Ajuntament d'Artá, però a tots mos ha d'arribar la jubilació i benvinguda sigui aquesta si gaudim de salut i ilusió.

El seu càrrec serà ocupat, de moment, per Toni Picazo, i ens han dit que ha hereditat de l'amo En Joan, part de la seva servitud i amabilitat.

• Nuestras calles.

Éstas no sólo sufren un creciente bacheo y deficiente señalización, sino que algunas de ellas aun no están ni siquiera bautizadas. ¿Qué espera este Ayuntamiento para solucionar tan diversos problemas? Y al realizar su bautismo, ¿se acordará de rendir homenaje en vida a personas tan ilustres y beneméritas como las de Joan Sarasate, Cristófol Ferrer «Sagristà», Dña. Fita, etc...?

A punto de salir el Artá se ha producido la visita del Presidente de la Comunidad Autónoma honorable Gabriel Cañellas. En nuestro próximo número informaremos de la trascendencia de su visita y la mejora que puede producir en la evitación de incendios forestales.

SE PRECISA APRENDIZ
O AYUDANTE DE CARPINTERO

INFORMES:

CARPINTERIA SANCHO

C/. Ciutat, 63 - Tel. 57 80 83 - ARTÀ

EN ARTÀ

"la Caixa"
CAIXA DE PENSIONS

Servicio Cajero Automático 24 horas.

SERVICIO DE TRADUCCIONES
en Artá y Felanitx

- Traducimos «tot i bé»
- Corregimos y traducimos cartas de bar y restaurante

en ARTÀ: Carrer de sa Creu, 8
en FELANITX: Teléfono 58 29 95

Jardineria, Disseny
Manteniment i
Venda de Plantes

Joan Llabata Morey

Plaça Conqueridor n.º 8
Tel. 83 52 44

07570 ARTÀ
(Mallorca)

La tarde, declinaba hacia la raya de poniente, un sol grande redondo y maduro se deshacía como cera derritida, cayendo suavemente en un mar calmo, dormido... Un mar que en segundos se tiñió de bellos colores dominando sobre todos un amarillo cobrizo con suaves pinceladas de púrpura. Era aquel mar que tantas veces describió Homero en su Iliada, un mar que recordaba al valiente Ulises y al canto de las sirenas.

La playa había quedado desnuda, sólo algunos turistas, los más rezagados gustaban de contemplar la puesta del sol, era gente

mayor, sosegada, gente que saboreaba cada minuto de su existencia al igual que el «gourmet» saborea un buen vino o unas deliciosas viandas.

Boira paseaba por el arenal con la cabeza baja, andaba despacio con las manos metidas en los bolsillos del pantalón, taciturno, preocupado, con la colilla del puro pegada al labio inferior, varias veces intentó hablar a su acompañante, pero, por muchas vueltas que le daba a su atormentada cabeza no encontraba el momento adecuado de exponer tan delicado asunto.

Don Apolinar era un hombrecito pequeño, un indiano cargado de dinero que buscaba sin éxito un familiar, un heredero de su misma sangre. Don Apolinar tenía un lunar rojo que le cubría medio rostro, un lunar hereditario. Su padre, Apolinar como él, también tenía uno aun más grande, pero en el culo, era un lunar oculto, de clausura, un lunar de los que pasan desapercibidos durante toda la vida, sólo cuando se produjo su óbito lo descubrieron.

Don Apolinar hijo buscó remedio en la medicina, sin embargo la cirugía estética aun no estaba preparada para afrontar con cierto éxito gestas de tal magnitud.

—¡Oiga! ha probado a tapárselo con un parche de la monja «Sor Virginia», le aconsejó medio en coña un médico de Barcelona.

Seguían andando por la arena, con la anochecida a cuestas, nubes algodonosas grandes, pasaban lentas impulsadas por un viento cálido y se perdían hacia la lejanía.

En un decidido arrebatado de valentía, Boira rompió el hielo interpuesto entre él y don Apolinar que, con mirada distraída observaba el bullanguero revolteo de una bandada de gaviotas jóvenes.

—Tengo un lunar como el tuyo en la espalda, en la parte alta del hombro izquierdo —dijo el sargento Boira—. Temo seamos parientes.

—¿Parientes? —interrogó don Apolinar— ¿Acaso tu mancha es de nacimiento?

—La verdad es que la descubrí ayer frente al espejo, jamás me había fijado, y mi mujer en los años que llevamos de casados nunca hizo mención de ella.

—¿Y dices que es como la mía? —volvió a preguntar don Apolinar—.

—¡Hombre! a mí por los menos me lo parece.

—Quítate la camisa, aun sobre luz para comprobar lo que dices.

Boira obedeció, quedando con el torso desnudo, y efectivamente, una gran mancha de un color indeterminado tirando a un marrón pardusco le dibujaba gran parte del omóplato. Don Apolinar observó de cerca con sus ojos de miope el extraño fenómeno, la pequeña lupa que empleaba para leer el periódico le descubría muy pronto la verdad de aquel estigma.

Durante varios minutos, don Apolinar investigó la mancha, la palpó y olió varias veces hasta que al fin sentenció:

—Siento desilusionarte amigo Boira, pero de parentela nada de nada, eso que tienes en la espalda no es más que pintura y de muy baja calidad.

Aquel jarro de agua fría despejó la cabeza del sargento borrando de su mente los muchos millones que como único familiar del indiano iba a heredar. Las ideas se le aclararon por momentos deduciendo con cierta pena la procedencia de aquella mancha que resultó falsa como Judas. Y es que efectivamente, días atrás había estado pintando el gallinero de su casa.

CONSULTORI ATÈS

L'Artà, publicació oberta als desitjos dels seus subscriptors i lectors, de temps ençà, sovint reb suggerències referents a dates històriques i fets viscuts succeïts al llarg i ample del comellar de la vida.

Avui podem atendre a tres persones amb la satisfacció de complir un deute i, a la vegada, retre compliment sobre la cronologia històrica del nostre poble.

Fetes les corresponents investigacions, passam a donar una succinta espolsada a les calaixeres d'antany.

Primera pregunta: —Senyor director de L'Artà. ¿Seria possible saber si, en realitat, el batle Canals a l'any 1910 governava, i, en cas afirmatiu també, quins eren els components del Consistori?

Resposta. —Efectivament. L'esmentat any el municipi estava regit pels següents membres; Batle, Don Llorenç Tous Ginard. Segon Batle, Llorenç Tous Vives, de S'Estepar. Tercer Batle, Joan Sard Lliteres, Sard. Síndic, D. Andreu Sureda Sancho, de S'Auma. Regidors; D. Toni Masot Moyà, Notari. D. Andreu Esteva Servera, D. Joan Amorós Alzamora, Sopa. D. Joan Ferrer Antich, Hortolà. D. Jeroni Tous Tous, de Morell. D. Jaume Lliteres Torres. Metler. D. Gabriel Fuster Fuster, Asdoro. D. Antoni Juan Nadal, Galbis.

Segona curulla. —Quan es comença l'edificació de la Central elèctrica?

R. —El 22 d'Abril de 1911 s'aproven els plànols. A finals d'aquest any, Artà tingué electricitat.

Tercera interrogant. —El Quarter de la Guàrdia Civil, quan s'acabà?

R. —El 4 de maig de 1913, mestre Tomeu Guiscafrè, Mariner, el constructor picapedrer, aplegava les eines.

Quarta curiositat. —És veritat el que, a l'època del Batle Canals, vingué a Artà un peix gros?

R. —Totalment cert. La setmana de San Antoni de Padua, la nostra vila rebé la visita de l'Excm. Senyor Ministre del Foment, Don Fermín Calbetón, el qual regalà al poble un retrat del Rei Alfonso XIII. Dita visita tingué molt a veure amb l'inici de les obres del tren des de Manacor a Artà.

Quinta petició. —Quan va prendre cos el projecte del ferrocarril?

R. —Don Rafel Blanes Tolosa, i el diputat a Corts Don Jeroni Estades, dia 18 de setembre de 1914, examinaren una disposició apeguda a la Gaceta de Madrid, datada el 8 del mateix mes i any. Per unanimitat l'Ajuntament aprovà l'acord estatal i el dia 15, el batle D. Llorenç Tous Vives, de S'Estepar, feu un viatge a Sóller per agrair personalment els ajuts oficials al senyor Estades en persona.

Sexta demanda. —La torrentada més important del segle XX, quin fou?

R. —Indubtablement, la torrentada de San Felix, ocorreguda el 20 de Novembre de 1907. Milers de carretades de terra i nombrosos animals domèstics acabaren a l'estany de Canyamel. El desastre econòmic va ser total.

Si havem aconseguit correspondre a l'interès dels que ens han demanat noves d'ahir, per nosaltres, ha sigut un plaer.

LLUC GENOVART

CORCADISSA D'ANTANYIA

La sínia és ferma i el cintell inacabable

A un altre indret del present número, el lector hi trobarà documentada relació sobre la festa de Sant Antoni de Padua i els cavallets.

No obstant això, nosaltres sentim fretura per escriure un parell d'esdeveniments que fan referència a la tradicional i ancestral jornada seràfica.

Tothom sap que la història és inabastable. L'Avenc del pasat és massa fosc i, ensems, trampós. Es fa precís posar tota la imaginació possible i situar-se a mitjan camí de la realitat,

ja que no és el mateix suposar que ser. Per tant, la versemblança de qualsevol fet històric, sempre serà falible perquè la veritat pastura per dins les contradiccions del pretèrit boirós i celad.

L'encapçalament ho diu ben clar: La festivitat de Sant Antoni, des del caire atàvic, ha estat i serà inamovible. Per molt que rodin els cadufos, no canviarà la qualitat de l'aigua treta. Ara bé: Som dels convencuts que la modernitat ha afegit algunes dosis que, en part, han adulterat la idiosincràsia santantoniana.

Personalment, res a dir tenim en quantra les innovacions. Déu ens guard de ser carques i immòbils. Pensam que l'immobilisme sols aboca al fons del pou decrepít i caduc.

El que nosaltres desitjam, és l'autenticitat secular de Sant Antoni des frares. O sigui; posar el despertador d'hora als costums adormits de no fa gairebé cent anys.

Per exemple. Per on para el ball dels cavallets anomenat i conegudíssim com a ball de «Ses Vetes»?

Quins entrebancs s'oposen a despertar-lo? Tan desmemoriats són els responsables?

L'esmentat ball pot ser sia la més genuïna de totes les ba-

llades. Era una dansa amb sis cavallets i la dama. Aquesta no ballava, limitant-se a la funció de mestre de cerimònies i notari ceremonial dels primpeus i cossetaines dels damés integrants.

Mentres, un al·lotell de confiança sostenia un pal llarg amb sis vetes fermades a la cucua i de tants colors com eren pintats els cavallets. Aquests anaven unint i desjuntant la corresponent veta, accentuant admirablement, amb els peus a mitja alçada, cada temps dels compàs binari. Consumada la tasca, botaven binariament i de puntes, el compàs d'una semicorxera, una corxera i una corxera amb picapunt, remarcant el silenci de la sín-copa restant, completament amb el peu dret enlairat.

No cal fer saber que la tradició mallorquina està recolzada pel compàs binari, ja que el ternari és més propi de les terres aragoneses.

La Mallorca autèntica, costumista i anyorada, era calma, macilent, pagesa i en grans vorettes de reminiscències àrabs. Pel contrari, la música de tres, reclama espernetegança i nirvi, a pesar de que nombroses jotes illenques siguin lentes i cadencioses.

Molt possiblement, la tonada i ball dels Nans, és conegut com el «loi, loi, loi», perquè el millor mestre dançaire de totes les èpoques, fou mestre Jaume Fuster, Eloiet (cunyat de l'amo en Pep Pepes), pare de la multitudinària Joana Eloia.

Mestre Jaume era un home singular. Com ell només en neixen un cada centúria. L'homònim més apropat pensam si pugui ser en Toni Butler. Per paga, i per matar el maragall, el seu fill Miquel feia d'espardenyer al Trespolet (a ca'n Terrassa i llavors davant l'Hospital). Les espardenyes de roda d'auto fetes seves mossegaven com un barram de morena.

Les proves obrants a la nostra redacció de l'Artà, ens diuen que N'Eloiet es servia de l'amo en Pere Esteva Lliteres, Xeix, pare d'en Pere Esteva Sancho, Mal, que actualment viu vessant de salut a Ciutadella, éssent, a la seva època deixeble capdavanter del mestre Segundo.

L'amo en Pere Xeix, de fadrí tirava rall fent de pastor a Morell, amansint les ovelles amb els sons del flabiol. Havia nascut l'any 1875. Quan corregué quintes, baratà el flabiolet per la corneta militar.

Semblants vivències musicals, feren que en Pere Xeix tocàs el tambor i el flabiol per Sant Antoni de Padua, juntament amb en Banya que tenia a cura la part cantàbile tocant les xeremies. Aquest duet acompanyava el ball de «ses Vetes».

En Banya era el padrí de Na Rossa del carrer de Sant Francesc, la qual va maritè amb en Pep Gurries. Genealògicament, és el repadrí de ses Rosses de darrera es Convent. Per a la gent de vuitanta anys, direm que en Banya era el marit de madò Vadora del carre Llebeig.

El dissabte de la festa la carroça i els cavallets sortien de Ca donya Petra Delgado de Miern, senyora de Don Joan Regalat, al Coll de N'Abrines i, tot seguit, a ballar a la Placeta del Convent.

La Banda de música de mestre Colau Garamèu i més endavant la de mestre Pep Rodríguez, amenitzava la carroça, però les ballades solsament les acompanyaven en Xeix i en Banya.

Com la joia més preuada, guardam la cançó de «Ses Vetes», per virtut de la memòria elefantina de l'amo en Pere de Na Murtera. Gràcies a ell, havem entrellucat els punts i passos d'aquell ball ancestral.

D Ferreteria
ascual

Calle Cardenal Despuig, 12
Teléfono 56 23 92
ARTÀ - Mallorca

Ferretería SAN LORENZO

Calle Mosén Galmés, 37
Teléfono 56 96 50
SAN LORENZO - Mallorca

HERRAMIENTAS PARA LA CONSTRUCCIÓN
PINTURAS • BRICOLAGE
SERVICIO DE ALQUILER
HORMIGONERAS • COMPRESORES
GENERADORES - MONTACARGAS
M. DISCO - ETC.

CATALÀ Ò MALLORQUÍ?

Quan sentim parlar a un cordobès ò a un Santanderí, deim que parlen el castellà, a pesar de que cap dels dos puguin ni tan sols haver visitat mai la regió de Castella. Parlen una llengua comú, això sí, amb les particularitats semàntiques i fonològiques pròpies de cadascuna de les seves regions, que els diferència.

No obstant, tothom té ben clar, que la seva llengua no és ni la cordobesa ni la cantàbrica, sinó un castellà matizat per un determinat accent i per un grup de paraules que només s'utilitzen al seu entorn i que tenen un equivalent en castellà, que bé poden utilitzar ò no.

L'aïllament de les Balears respecte a la península i per tant, respecte a Catalunya, ha provocat la dispersió d'opinions sobre el nom de la nostra llengua.

Noltros no parlem el Català de Barcelona, ni el de Lleida, ni el de Mahó, ni tan sols el de Sóller ni el de Pollença. Cada poble, ja sigui de Mallorca, de les Pitiuses ò de Catalunya ha adquirit al llarg dels anys les seves particularitats i matizacions. Inclús si un Barceloní i un Artanenc parlassin un poc aviat, les hi costaria un poc l'entendre's.

No obstant, hem de reconèixer una llengua mare, comú entre els d'Artà i els de Figueres, diferent per complet al Castellà. Aquesta és la Catalana. No només la pròpia de Catalunya, sinó la que també es parla a Menorca, al Roselló, o a Andorra i a un caramull de llocs més, inclosa Mallorca.

I per defensar la nostra llengua, hem de respectar la semàntica i l'accent de cada poble, sense renunciar a ells, poguent utilitzar-los o no, lliurement.

Tampoc no ens hem d'oblidar del castellà, llengua oficial al territori espanyol, que tots esteim obligats a conèixer i a utilitzar, arribat el cas.

En alguns col·lectius, s'ha revelat un cert ressentiment en contra d'aquesta llengua. Tal vegada motivat per causes històriques, que avui per avui, ens serveixen com a referència de lo que mai no s'hauria de tornar repetir.

La clau per superar aquest ressentiment està en utilitzar en igualtat d'oportunitats ambdues llengües. El predomini d'una d'altres condueix a la represió.

Hem de considerar que en sortir del territori de parla catalana, no ens entendran parlant aquesta llengua.

I tampoc no podem esperar que la gent que desconeix el català, ens entengui i ens respongui, malgrat estiguem a la nostra terra. Noltros, per educació i no perquè el castellà sigui la llengua predominant, els hi parlarem en castellà o en una altra llengua si la coneixem.

Voltros hem diréu, i com és que tu escrius majoritàriament en castellà? La resposta és la següent. Jo som una enamorada de la llengua castellana i estic orgullosíssima del bilingüisme que com a mallorquins gaudim.

La meua gran admiració va dirigida a escriptors com Cervantes, Lorca, Miguel Hernández, Quevedo, Lope de Vega, Pérez Galdós, Cela, etc... enriqueixen la llengua castellana com a primera potència literària a nivell mundial. Si consideram això, ens serà molt més fàcil apreciar el castellà. Això sí, sense renunciar mai a un Costa i Llobera, Àngel Guimerà, Aleixandre, Mercè Rodoreda, etc... que contribuïren al reconeixement espanyol sense oblidar mai el Català.

M.ª ANGELS PIÑEIRO

..... CARTAS AL DIRECTOR .....

Sr. Director de la revista ARTÀ

Molt Sr. nostre:

Els membres de la junta directiva del Centre Cultural li restaríem molt agraïts si tingués la bondat de publicar aquesta carta a la secció dedicada a la Colònia de Sant Pere, per aclarir alguns punts publicats als números 46 i 47 d'aquesta revista de la seva digna direcció.

En primer lloc aclarir el problema que s'ha creat el Sr. Cantó a rel de la instal·lació de la biblioteca pública en els locals de l'esmentat Centre.

La junta d'aquest Centre Cultural rebérem per part del delegat del batle aquesta proposta: si ens interessava instal·lar una biblioteca,

de manera provisional, oferta pel C.I.M. a l'Ajuntament. Havíem de donar la resposta en el plaç de tres dies.

Reunits amb urgència els membres de les juntes directives de les dues entitats —Centre Cultural i Tercera Edat— que hi pogueren assistir (el Sr. Cantó essent per aquelles dates president del Club de la Tercera Edat, no hi fou present perquè era fora de la illa) acordàrem per unanimitat acceptar l'oferta d'instal·lació de l'esmentada biblioteca, per considerar-la de gran utilitat pública.

En segon lloc, les persones majors mai no han tingut vetada la permanència als locals del Centre, tampoc durant el temps que la biblioteca resta oberta, és a dir una hora diària.

En l'únic que el Sr. Cantó té raó és que els al·lots i al·lotes en edat escolar —aprofitant la nul·la concurrència dels majors— se passen molt de temps informant-se en la gran font de riquesa cultural que suposa per a la Colònia la nova biblioteca.

Insistim en que sempre queda a disposició de tots els socis una sala on poder-se reunir en el moment que ho desitjin.

Finalment ens feim la següent pregunta: Sr. Cantó, no essent ja vostè el president i estant la nova junta directiva de la Tercera Edat completament d'acord amb la millora que a nivell cultural suposa la biblioteca per als que vivim aquí ¿A què ve que vostè intenti sembrar jull quan realment no existeix més problema que el que vostè mateix s'ha creat?

Atentament, la Junta Directiva.

Pedro Garau Mestre

BAR GRAN VÍA

ESPECIALIDAD EN:

- Tapas Variadas
- Pulpo Gallego
- Empanada Gallega
- Ribeiro

Ciutat, 35 - ARTÀ - Tel. 56 22 49

PUNTUALIZANDO...

Aclaración a las cartas al director publicadas en el n.º anterior

Debemos reconocer que la frase: «Radio Artà fue un boom respaldado por personas que deseaban inculcar una ideología con la que no demasiada gente estaba de acuerdo», puede resultar vaga e imprecisa, pudiendo haber herido, injusta e inmerecidamente, aunque nada más lejos de nuestra intención, a personas involucladas en menor o mayor grado en el tema en cuestión. Siendo así, les ofrecemos nuestras más sinceras disculpas y les agradecemos de todo corazón la oportunidad que nos brindan de rectificación y justificación a través de sus cartas al director. En primer lugar, nos centraremos en el primer punto que Vds. tan amablemente presentan. En él afirman que durante dos años estuvieron realizando diversos programas de carácter eminentemente musical y de entretenimiento. Programas que, por supuesto, jamás participaron en cuestiones ideológico-políticas de ningún índole. Programas amenos y en ocasiones sumamente interesantes con los cuales nosotros mismos solíamos sintonizar.

Lamentamos enormemente el malentendido. Hacia este tipo de programación no iba dirigida la acusación.

Por otra parte, Vds. afirman que el periodo duró dos años. Si no nos falla la memoria, Radio Artà contó con algún tiempo más de vida. Sus últimos días coincidieron con un grave altercado que este periódico y algunos más airearon a través de sus páginas. Hubiéramos preferido no tener que sacarlo de nuevo a la luz, puesto que tal incidente no merece ni siquiera nuestro recuerdo, a pesar de que la frase que aquí se cuestiona lo lleva implícito sobradamente. Con toda seguridad, no fueron únicamente los problemas técnicos la única razón que imposibilitó la continuidad de la emisión. De no haber ocurrido semejante infortunio, aún hoy disfrutaríamos de nuestra programación radiofónica local, cada día más experimentada y profesional, gracias a personas que como Vds. y muchas más contribuyeron con su admirable labor y todo el esfuerzo que ésta implica, a desarrollar una bonita afición, informando y entreteniendo a su fiel audiencia.

En este sentido, las personas que lograron su propósito, fueron algo más que un simple respaldo. Fueron y esperamos que algún día volverán a serlo, el alma propulsora de Radio Artà.

Nosotros, Joan Amorós y Joan Sureda, en calidad de portavoces de los grupos C.D.S. y P.P., nos comprometemos a reivindicar ante este Ayuntamiento la reapertura de la emisión radiofónica local y a realizar todos los trámites que estén en nuestras manos con el fin de facilitar este proyecto. Contamos con todo su apoyo y colaboración. Atentamente:

2.ª Aclaración a las cartas al director publicadas en el n.º anterior.

Si bien es cierto que la Asociación de Padres de Alumnos del Instituto jamás se ha pronunciado oficialmente al respecto, debo aclarar que quien redactó la noticia únicamente pretendía reflejar un cierto malestar palpable en el ambiente, nombrando a esta Dirección, no como entidad oficial, sino como colectivo formado por algunos padres pertenecientes a ésta, disgustados por no haber sido informados ni de la convocatoria de huelga ni de los motivos por los cuales la secundaron. Es más, y esto es muy triste reconocerlo, la mayoría de los alumnos ni siquiera supieron darles una explicación medianamente satisfactoria al respecto.

Esta sección de noticias se elabora a base de comentarios certeros que circulan por nuestra localidad. Vd. como Secretario, debería estar informado de las opiniones que en, aquel momento, algunos de sus representados no acallaron.

Sin embargo, comprendo perfectamente y respeto su postura. No es de extrañar que Vd. como Secretario pretenda evitar cualquier enfrentamiento entre Asociación de Padres y dirección del Instituto.

Espero que con ambas aclaraciones queden disipadas todas las dudas respecto a ambas cuestiones. Agradeciendo, especialmente a D. Antonio Gili Ginard este intercambio de impresiones tan positivo e interesante.

M.ª ANGELES PIÑEIRO

Confección Caballero y Cadete
Decoración - Tejidos
Géneros para el Hogar
Suministros Textiles Hostelería

COTEX

LUIS FERRER SUREDA

Nuevo domicilio:

C/. Parras, 90

Tels. 83 53 15 - 83 53 31

Fax 83 51 62

ARTÀ (MALLORCA)

Ets arbres fruiters se moren

Es ben hora de que qualcú hi posi remei. I quan deim qualcú no mos podem referir en es quatre cridaners que protesten a segons quins indrets i callen com morts a segons quins altres. No podem tenir fé a nes que proclamen damunt sa premsa diària que preserven ses costes i deixen fer es desberats de S'Estanyol i Sa Devesa. Que posen es crit en el cel quantre un camp de Golf i no diven res de Sa Marina de Calvià.

Però qualcú hi ha d'haver dins Es Govern, dins Sa Conselleria d'Agricultura, dins es nostre Ajuntament que per més inrri té es batle de capare de sa Cooperativa, que sa sensibilitzi de lo que està passant per dins hortes i cloves fruiteres.

Se moren es cirerers. Som a maig i un cinquanta per cent de pomeres tan sols no treuen ses fulles.

Com si una gelada tardana hagués planejat damunt es sementers, fulles de rosers i de pereres estan seques i en símptomes de rovell.

Una mala pluja àcida deu haver-se posada damunt es ramatjes i a s'aspecte ombrívol d'una primavera humida, hi posen un contrapunt de melangia ets arbres que es desficien entre la vida i la mort.

És trist un animal que sofreix, però un arbre sense que poguem endevinar ses seves queixes mudes i ses seves cridades demanant ajuda, enongeix es cor.

És ben hora que qualcú fasi qualca cosa per ells.

S. G.

CAFETERIA

MANIX - BURGUER

Restaurante a la carta y Menú diario

Ciutat, 31 - ☎ 56 20 48 - ARTÀ

COEXA, S.A.

CONSTRUCCIONES, EXCAVACIONES Y ASFALTOS

Vía Mallorca, 36 - Tels. 56 37 48 y 56 52 67

CALA RATJADA

ANTONI ROLDÁN BRANCOLINI

El Superior del Convent

Sa festa de Sant Antoni de Pàdua té una fonda tradició dins el poble D'Artà. Aprofitam l'avinentesa de tenir la data en portes per a treure damunt les nostres pàgines com un personatge més de dins la Vila al Superior del Convent. De fet els frares formen part des de fa molts d'anys del panorama urbà del nostre poble. I com a paradigma d'allò que representa el Convent dins el discorrer de cada dia, el Superior actual que al mateix temps ostenta el càrrec de Director del Col·legi de San Bonaventura, incardinat amb el Casal i una de les feines que juntament en les pròpies del seu ministeri, tenen encarregades entre nosaltres els frares Franciscans de la Tercera Ordre. Heus d'aquells altres que en deim els frares vells que sembla que ja tenien assentament en El Mustí Vell que habitaren el Convent que sols l'abandonaren quan l'amortització de Mendizábal deixà el claustre buit, a l'Església orfe dels seus cants i als cavallets sense mentors.

Després d'aquest exordi ens hem d'apressar a dir que una conversa distendida amb Antoni Roldán, el Superior, es una experiència que esdevindrà inolvidable. Tota la càlida humanitat que és capaç de comunicar un ésser, sorgeix dins la seva serena conversa tan amarada de sentit comú que converteix en senzills els més envitricollats problemes.

Hom pensa que així com es manifesta ell, voldria que fossin els religiosos. Correcte i senzill com escau als seguidors d'aquell Sant que es sabia germà de totes les criatures.

I, creis-me. Dins la conversa, hem entrellucat soterradament els problemes que es presenten tant dins el caire del seu ministeri com en el docent, amb un Col·legi que gaudeix de gran prestigi, però que du tota la càrrega dels conflictes que l'ensenyança actual comporta.

Tot ho ha anat desgranant, però, amb la fluidesa del qui domina la temàtica amb una gran humilitat i sense exhibir mai un aire autoritari ni tan sols massa didacta.

Homes així demostren que dins el món actual no tot està perdut.

—Quan i com li comença la deria de la vocació franciscana?

—Vaig començar a voler ser missioner als deu anys. A rel de que el Pare Tomeu, en el Col·legi de Sant Francesc ens va fer unes filmines de Missions. Vaig dir: «Jo vull ésser com aquests».

—Va trobar resistència dins la família?

—Bé. Monpare va dir-me: «Amb deu anys no era hora encara de pensar en ser missioner». Calia madurar més i sebre bé el que volia.

—Pareix que la curolla va continuar.

—A quart de batxiller li vaig tornar dir. «Encara pens el mateix. M'agradaria ésser missioner. El mateix Pare Tomeu em va obrir portes porque pogués entrar a la Porciúncula on vaig fer quint i sext i després el noviciat. Tenia setze anys. Il·lusió i recolzament de cameva. Mompares m'ho va dir clar: «Si no has d'ésser bon capellà val més que no t'hi facis». Res més.

—Que hi va veure dins aquesta vida?

—S'alegria, senzillesa dels estudiants franciscans. El Pare Rojo i d'altres. Els mateixos frares joves que ens feien la vigilància en els estudis em feren desitjar ser com ells.

—M'agradaria conèixer les seves vicisituds dins l'Ordre?

—Com he dit als catorze anys l'any 1961. Fins el 63 vaig fer el noviciat a Cura. Per cert el meu mestre era artanenc. El Pare Rafel Ginard tio de Ses Genovard. Després del noviciat, baix a La Porciúncula on vaig fer tot l'estudiantat. Dos anys de filosofia i quatre de teologia. Me vaig ordenar de diaca. Tenia vint i dos anys, i no me podia ordenar fins al vint i quatre.

Me destinaren a Vico, un Seminari menor que teniem a Arnedo, Província de Logroño, encarregat dels al·lots.

—Aquest Seminari no va durar gaire?

—Exacte! Estava a quatre kilòmetres lluny del poble i els seminaristes estaven massa aïllats. Va canviar el sistema i el traslladaren a Quintanar de la Orden.

—Quin temps va estar dins La Mancha?

—Sis anys. Me vaig ordenar allà. Don Marcelo no visitava pobles però va venir un bisbe a ordenar-me. Crec que fou la primera i la darrera. A mi m'agradava que aquells al·lots que estudiaven per frares vesin una ordenació.

—Després?

—M'enviaren a Madrid per tal de treure la carrera de Magisteri. Vuit anys a Madrid.

Qualca vegada li costà al Superior expressar-se amb el mallorquí rotund que parla altres pics i no es gens estrany si pensam amb els catorze anys que va passar per Castella.

—Me demenaren a on m'agradaria anar. Jo les vaig dir que me feria il·lusió treballar a un Col·legi petit que tengués l'església en es costat per a poder exercir d'educador i de frare. «Si me voleu fer un regal, enviau-me a Artà».

—Ja ho coneixia?

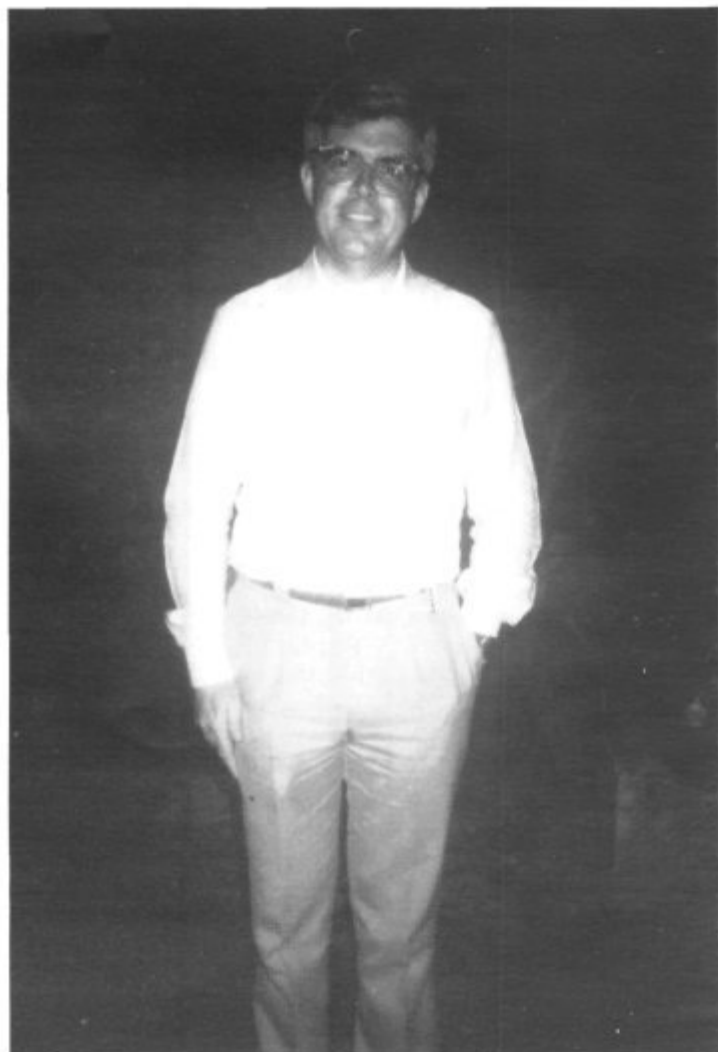
—Haviem fet un «turno» demenats per don Mateu Galés a La Residència de Sa Colònia. Amb en Joan Carrió, en Miquel Mestre, i en Jaume Cabrer. Després cada estiu venia a veure les famílies amb les que em va quedar una bona amistat.

—Sabia idò a on anava?

—Vaig venir a assumir la doble tasca de Director del Col·legi i Superior del Convent. Es la primera vegada que m'enomenen Superior. No ho havia estat mai.

—Parlem de la docència?

—El Pare Oliver va tenir el coratge d'adaptar-es a la llei d'educació de l'any setanta que exigia que els Col·legis havien

de tenir-ho tot o desapareixier. Amb l'ajut del Provincial i una hipoteca que es va fer, avui tenim la realitat d'aquest Col·legi nou.

—Aquest Col·legi va canviar amb La Lode?

—Tenguerem la possibilitat de donar estat oficial al que de fet ja es feia. Mai s'havia dit que no en aquest Col·legi a cap al·lot del poble per problemàtic que fos. Poguèrem fer integració i dedicar-nos en aquells al·lots que quedaven endarrerits. Tenim dos professors de reforçament per atendre millor. El Pare Roldán quan parla de docència els ulls se li il·luminen com quan parla del seu ministeri.

Així mateix quan parla D'Artà, del tarannà de les seves gents, de l'Associació de Pares, de l'experiència, dels tallers artesanals i artístics.

—Han introduït lo positiu de la reforma que vé. Preocupa molt que la nova reforma quedi només en un igualar per baix. No pot ser oblidar activitats perquè sigui difícil arribar-hi tots.

La reforma es necessari. Es positiu que tothom pugui estar escolaritzat fins en els setze anys. Altres coses són molt preocupants.

—Activitats esportives?

—Ho sabeu de tota la vida. El club infantil de futbol «Avance» té se seu en el Convent però està en mans del poble. La Junta Directiva de fet està totalment responsabilitzada. És necessari que no perquè falti el frare es deixi de fer esport.

—Ens parli de la Juventut Seràfica.

—Sempre hem procurat que segueixi. Constituïrem l'associació Juvenil d'Artà. Els hi oferirem els locals de La Juventut Seràfica, renovellats pel Pare Oliver. Està mort d'avorriment. Per això quan sent parlar de que es demana un local, me qued una mica sorprès. L'únic que deman es que hi hagi qualcú que s'en responsabilitzi.

Ens parla de la Confraria dels Carapunats que ell en diu penitents, de com s'ha constituïda en independent.

A Artà si troba beníssim i parla de l'excepcionalitat de persones com es ara en Pere Matemales i Na Maria Lloveta. Creïme. El que havíem dit abans, homes així fan recuperar la confiança amb el pròxim.

EN PINXO DE SON RECUIT

Hem rebut carta d'En Pinxo que no mos queda més remei que transcriure. Diu així:

Benvolgut Sr. Director:

És ben veritat que és qui té es mànec de sa pella fa anar s'oli allà on vol, i, tanmateix, per molt que esperonem a n'es que no tocam mare sempre mos fan caure a devall.

He protestat dues centes o més vegades d'es títol que hi possau a sa meva secció i ningú no m'ha fet ni puta cas. Jo som de Son Recuit no de Son Recuït que no és lo mateix enc que ho paresca.

A mi mai en sa vida m'ha requit nigú. Sempre he hagut de fer es cap viu per mi mateix i de petit ja vaig aprendre que xuparse es dit era còmodo però no alimentava gaire.

Crec que, ja que presumiu de revista ben editada lo manco que podeu procurar es que ses seccions surtin ben titulades.

Ja és segur que podeu estar orgullosos de editar-lo a L'ARTÀ, que si més no ha tengut sa virtut de fer despartar sa competència, procurant imitar-vos. No es extrany. De petitons les quadriculen es capets, les fan anar a toc de campana, les fan aprendre ses mateixes lliçons i sa copien uns en ets altres com a desesperats. Ara segueixen fent lo mateix i mirau que vos dic, no vos dormigueu a sa palla, ham prosperat una mica.

Així que, deixau-vos de punyetes, posau bé es titulars i anau fent un periòdic alegre i ben viu. No hi poseu però massa originalitat perquè si no en es vostros imitadors les sortiran veretoles i sempre aniran esbreonats.

Sossec. Mirau de cobrar una mica de sossec i tot anirà bé.

Pensau que voltros no vos heu de presentar a cap eleccions per tant no cal fer sa freixura per sa boca.

Amb tal de sortir un pic cada mes, alegrant sa vida en ets artanencs i tocar una mica sa cultureta tòpica d'es burg ja en teniu prou.

Així que, director, coordinador, maquetajador, impressor o qui sia culpable de s'error, procurau enmendar-ho.

I perdonau si per parlar clar he ferit qualca susceptibilitat. Res més lluny que sa meva intenció.

Vos saluda.

En Pinxo de Son Recuit

Després d'aquesta calabruixada estava com empegueit de trobar-lo-me. Idò vaig veure dins Es Monument més fresc que una camaraja menjant-se un pa amb oli i olives. Me va saludar en sa ma perquè tenia sa boca plena i En Pinxo des que està per ets hotels ha après molta d'urbanitat.

—Hola Pinxo! Com anam?

—I com hem d'anar! Crisis. En Tomàs Ribot, que no dubtós que d'hosteleria en sap quant hi ha que sebre i més, sols té sis apartaments plens. L'any passat en aquest temps les hi tenia tots.

Tenen raó idò es que no volen ampliar places.

Ningú no vol ampliar places. Lo que s'ha de fer es un reciclatge. Fotre lo mal fet per avall i adobar lo que tengui adob. És s'única manera de salvar-nos. Si no se fa així no farà falta es barco de requilla ni fotre a defora es forasters com proclamaven alguns. Tots; forasters i mallorquins mos n'haurem d'embarcar cap a S'Europa

il·lustrada, perquè a Amèrica del Nord no mos hi volen i pel Sur no hi fa estar de res. A França o Alemanya, allà el manco podrem fer de femeters, que es sa feina que fan ets immigrants.

—Vas alçurat, Pinxo...

—Dic lo que hi trob i a qui li pique que sa grati.

—I de pes poble que en saps.

—I, que vols que te diga. Lo de sempre! Prepotència d'es grupúscul, estalonats pes *socios-listos* d'En Toni Maria, quefe d'urbanisme a qui l'hi han retornat ses Normes Subsidiaries perquè no s'ajusten a sa llei.

—Encara estam així?

—Sí! I xalets que creixen per amunt per devers Sa Colònia talment un xiprer regat a goteig.

—Si que hi anam bé!

—En es mes que correm i anam en es cinquè encara no s'ha aprovat es pressupost i des de l'any passat les han sobrat cinquanta vuit milions.

—Putes, Sagrades!

—Millor dit. Les n'han sobrats seixanta dos perquè n'han recapitats quatre més d'es que en feien comptes.

—I encara pujen ets albitres?

—Poble beneit, paga. En lloc de rebaixar una mica, venga a sucicar sa llimona. Per que tenen que no les basti per sa paga que sa posen. Però, més mos na mereixem. Ja miraran a qui voten, ja. Sobretot quan les toquin sa butxaca.

—I d'es jovent?

—Aquí hi ha per a llogar-hi cadiretes. Han rebuda una subvenció de un milió setcentes mil pessetes i es batle diu que ets al-lots han d'estar pes carrer. No fan res per ells.

—Ara m'han dit que les donaran es local de La Caixa que era on estava es Club Llevant.

—Amb bona hora sia. Ara que en sa subvenció es pot pagar sa renda i si m'apures en uns parells d'anys fer-los un lloc. Lo que me fa por es que les fotin allà dins tancats com si les possasin dins un gueto i que les fasin anar a toc de campana o de corneta com anaven la majoria d'ells.

—Jo tenia un camarada!

—Exacte. Aquí està es perill, lo que s'ha mamat de petits...

—Tot s'arrenjarà.

—I si no s'arregla, m'en fot! Sa qüestió es fer es cap viu procurar que no mos na fotin molts. Així com anam només ho veuen bé es qui duen ses cucales posades.

—I n'hi ha molts amb cucales dins es poble.

—Mig parteix. Es de s'oposició les parlen de baixar albitres i ells pareix que les toca un mal te toc pesta. Les sobren doblers però les falta imaginació per gastar-los. En lo que les sobre haguesin pogut fer es buc d'Es Teatre.

—Ara per ses festes en gastaran molts.

—Ses Festes. Sort d'En Tòfol d'El Dorado. El qui les ha fetes populars. Tot es temps que les organissaven ells feien pena. Ara amb En Tòfol s'han tornat més imaginatives enc que hi hagi qualca asada.

—I es cavallistes, també col·laboren.

—I es d'Es Club Ciclista. I En Climent Coca per s'altre costat. No si es poble està ben servit. N'Aloi per ses processons, En Toni Butler pes cavallets, Es Bar Joan per ses carreres a peu, En Tòfol per ses Festes, En Pere Pep i en Pepet per s'imaginaria, En Mislata i En Miquel pes llums, i m'en deix dins es tinter, Na Maria Genovart i Na Maria Rodona. N'Israel per sa tercera edat, etc., etc.

—Qui no fa res ara es N'Aurelio!

—Vas errat. N'Aurelio ara es felix.

—I tu Pinxo.

—Jo. Que ho trobes poc. S'arada en s'hivern, s'hotel en s'estiu i fer servar es solc a n'es de La Sala. Que te pareix poc encara?

**AUTOS
ESCANELLAS**

Carrer Argentina, 31
Telèfon 56 21 15
ARTÀ

EXPOSICION Y VENTA
¡VISITENOS!

SERVICIO OFICIAL

**SUZUKI
SANTANA**

CINCUENTA AÑOS ATRÁS

Y III

De regreso de su gira por tierras vascas, Flaquer fue intensificando su preparación con vistas al match «Cataluña-Mallorca-Resto de España», cuyo anuncio había levantado inusitada expectación.

El match estaba programado para su disputa en tres jornadas ligadas: en la inicial, Americana de 3 horas; en la segunda, las modalidades clásicas de pista: series de velocidad, meta partidas y resistencia o individual. Finalmente, en la tercera jornada, la prueba en ruta sobre el duro recorrido Palma, Sóller, Valldemosa, Palma, con llegada al velódromo de Tirador.

A priori, el evento se presentaba en extremo nivelado. La ligera superioridad isleña en pista se contrarestaba con la teórica supremacía peninsular en la ruta.

Las reuniones de Tirador registraron llenos absolutos hasta el punto de quedar público sin poder acceder al recinto. Esta jornada inicial constituyó un éxito rebosante para Flaquer que realizó una gran demostración de fuerza y poderío. Formando pareja con Llompart se proclamaron claros vencedores de la Americana. La prensa, de forma unánime, reconoció al artanenc como al auténtico protagonista de la noche. Al día siguiente, se impuso en la meta partida que le correspondió disputar, mientras en la individual, al tener que supeditarse al juego del equipo tuvo que conformarse con un honroso tercer lugar.

Tal como se había previsto, los mallorquines consiguieron una ligera ventaja de puntuación tras las dos reuniones de pista. Sin embargo, tanto catalanes como los otros peninsulares, no se recataron en manifestar que la etapa de ruta, prueba reina del match, incidiría sustancialmente en el cómputo total de la clasificación.

En medio de un clima de general expectación se dió la salida de la carrera. Ya en los mismos comienzos se rompieron las hostilidades. Los demarrajés se iban sucediendo y en las primeras estribaciones del Coll de Sóller la batalla estaba ya en pleno fragor. El tamiz de las rampas marcó una primera selección: Ezquerria, Trueba y Flaquer solos en cabeza. La lucha se presentaba desigual. Los dos norteños, Trueba considerado el mejor escalador español y Ezquerria que venía de ganar el Circuito del Norte, frente a Flaquer, cuya mejor baza se cifraba en conocer con detalle el trayecto a recorrer.

La subida era frenética. Antes de llegar a la cumbre quedaba descolgado Ezquerria. Trueba y Flaquer coronan la cima por este orden. La bajada se hace a tumba abierta. Cada vuelta es un peligro mortal. Los coches y motos seguidoras se quedan rezagados ante aquel binomio centelleante. Juntos, pegados uno al otro como lapas, cruzan Sóller con Ezquerria pisándoles los talones, mientras el pelotón rueda disgregado por completo. Se mantienen idénticas las posiciones al pie de «Sa Pedrissa». La subida otra vez es épica. Nadie cede un ápice en su lucha infernal. Trueba, una y otra vez, ataca despiadadamente. Flaquer, impávido y tenso aguanta los embates hasta que a falta de varios centenares de metros para llegar al alto el pugilato se decanta para el montañés que cruza la

cima con nueve segundos de ventaja sobre Flaquer. El descenso adquiere tintes de dramatismo. Trueba se lanza a tumba abierta tratando de abrir hueco. No le es posible. Flaquer saca su casta indomable y marcha decidido tras la estela del pequeño Trueba al que consigue cazar a la altura de Esporles. Detrás, Ezquerria realiza un supremo esfuerzo para conectar con el duo de cabeza sin poder evitar ceder terreno. Los últimos kilómetros se convierten en una lucha sin cuartel. Trueba y Flaquer, Flaquer y Trueba, intentan en vano sorprenderse y encarar en solitario la meta de llegada. El marcaje es férreo y ninguno consigue imponer su ley, hasta que en las inmediaciones de Tirador, Flaquer demarra a muerte y en medio del delirio del gentío congregado cruza la meta con ¡un segundo! de ventaja sobre el ciclista de Torrelavega. Sancho y Delio Rodríguez llegan a dos minutos y dos segundos, mientras Ezquerria que acusó en las postrimerías de la carrera el esfuerzo realizado, llegó a dos segundos del tándem anterior.

Es obvio que Flaquer resultó vencedor individual del match y yunque primordial donde se forjó el apretado y difícil triunfo mallorquín sobre los dos equipos peninsulares.

Una vez más se hizo realidad el conocido aforismo «A Mallorca se viene a perder».

J. CASELLAS FLAQUER

En es seu dia no poguerem donar compte de sa renovació de Can Terrassa. Avui tota sa gama de s'Opel es troba a TALLERES SUREDA i en Xisco al front d'aquesta herència familiar que tengué principi a un talleret de bicicletes.

ESPECÍMENS ARTANENCOS

En Joan Sureda Vives que aquesta vegada no compareix com a capdavanter de s'oposició si no com a President d'Es Club Sportiu Artà ho té molt clar. Ni es President, ni s'entrenador, ni es futbolistes, ni s'afició erem de Preferent i per això hem baixat de categoria. Per altra banda distingeix bé sa diferència d'es futbol esport amb es futbol competició. Se tracta que juguïn a futbol, diu, no que fasin campeons d'Europa.

En Toni Rai va tenir topada de sa clavícula esquerra. Qualca cavall degué aturar-se de cop sec i ja se sap «tot bon cavallista cau qualca vegada». Però ell no deixa es seu luc i en José Luis es perruquer el posa a punt de pastora mia. Amb això i es seu almany que té més si es braç esquerra no funciona?

En Biel d'Es Monument (Gabriel Carrió) somriguent i sornaguer escolta tots es comentaris que es fan dins es seu Bar. Ell, sense prendre partit segueix tirant cafès, servint copetes i xupitos, bons berenars matiners i dona proves de sa seva ja llarga professionalitat, amb tot es sentit de s'humor d'aquest món.

En Joan Llabata (dins S'Almudaina) mos ha confirmat que s'ha fet càrrec de sa jardineria a tot es sector de Costa i Llobera. Ja se sap davall es pins a més d'una gespa especial fan falta uns sebres i uns quefers que sempre dona millor una empresa privada que sa pública. Massa feia sa brigada però indubtablement se veurà una millora.

En Toni Lliteres (Petaca) segueix amb sa curolla des cavalls. Una filosofia de bon vivand, un règim estricte per a mor de sa diabetis i mira d'aumentar es recintes esportius amb un hipòdrom consolidat.

Bon gènere i simpatia dues coses imprescindibles per fer-se una bona clientela. N'Antònia Esteva regenta sa merceria de damunt Es Coll de N'Abrines, que enc que no sia un lloc cèntric atreu a molta de gent. Ja ho deiem, bon servici i bons productes son sempre una garantia.

Cafeteria ALMUDAINA

- ✓ Pastelería
- ✓ Heladería
- ✓ Hamburguesas
- ✓ Platos combinados
- ✓ Tapas variadas y meriendas

Avda. Ferrocarril, nº 4 — Tel. 56 22 48 — ARTÀ (Mallorca)

POETES I GLOSADORS

Les artanenques

Donzelles artanenques, sembla que us veig encara,
diumenge a l'hora baixa, disperses pels camins,
de tres en tres, alegres, girant-vos desiara,
donant a les quintanes un aire de jardins.

Us agafeu pels braços amb lleu cadencia clara;
els vostres cossos tallen el cel —esbelts i fins—!
Una frescal serena vostres cabells amara
i ompliu els aires pàlids de riures argentins.

Els gran aubons us vinclen llur joventud rosada
i us besa amb infinita recansa perllongada
la senyorial bellesa del dia que se'n va.

Voldria que amb les vostres garlandes me lliguessiu
oh hereves de les Gràcies, i a mes estrofes dessiu
aquesta gentilesa del vostre caminà!

JOSEP CARNER

El ramell de taronges

Un ram fullat, groc de taronges,
una mà amiga m'ha donat,
on recolada i concentrada
hi era l'essència d'Artà.

Miracle dolç! Mentre exprimia
damunt ma boca, el suc daurat
de cop m'ha entrada la grandesa
de les muntanyes, mar i pla,
el roi sonor de les fontanes,
el verd lluent i gras dels prats,
la tendror fràgil de les hortes,
i el blau silenci de les valls;
torrents crespats, estanys, garrigues
i oliverars vestits de pau,
i això s'és fos, oh meravella!
amb la meva ànima i la sang!

Quan he tengut Artà al meu dintre
tot ben sencer, he meditat:
«ara ja és meu! Sía on sía,
fins a la mort amb mi vindrà!»

Miracle! El ram groc de taronges
que terra i cel han confitat
amb la flor de l'esquisitesa
i el més gustós i bell d'Artà,
m'ha revelat l'ànima dolça
d'aqueixa terra virginal.

I he combregat de la Comarca
en un sol glop del suc daurat.

P. Rafel Ginard Bauçà

S'estiu, qu'ems semblave alluny,
que mai havia d'arribar,
mos agafar ara fent fum,
ja ben entrats dins el juny
i ems començam a escalfar.

Del cel, sense cerimoni,
cauen des sol com a focs
tant calents com un dimoni;
mentres, arriba Sant Antoni
tot carregat d'albercocs.

Es temps de fogir des sol
çercant ses sombre tapades,
que així com crema es trispol
qui més qui manco no vol
ses plantes des peus cremades.

Es moment de anar a çercar
allà on ni hagi, frescor,
a sa piscina, a la mar,
o a sa font, si es que ni ha,
de qualque plaça Major.

Hora es de anar jutjeretes
de vestiment, ses famelles;
que, empases i jovenetes,
mostren totes ses cuxetes
...! qualquna ses mamelles

Hora de canviar es calcons
llargs, per curts o banyador;
de verbenas i cançons,
de festes i vacances...
i de dormir a n'es balcó.

Temps d'albercocs i cireres,
de sindris i de melons,
d'anar a vetlar ses figueres,
es garrovers i pruneres
fins i tot els ametlons.

I hora n'es ja d'acabar
i no fer més ganes de riure,
que amb sa calor que ja far
val molt més anar a nadar
que esforcer-mos amb escriure.

SANT PERE

ALQUILER DE PELICULAS

INSTALACIONES ELECTRICAS
VENTA DE ELECTRODOMESTICOS
JAIME MESTRE PAYERAS

Carrer Ciutat, 46 • ARTÀ

TELYCO

FAX Y TELEFONOS

ELECTRODOMESTICOS

FUTBITO

«TORNEO PRIMAVERA DE ALCUDIA»

Jugado en el Pabellón Municipal de Alcudia.

Torneo jugado entre 12 equipos, el equipo de «Cafetería Almudaina», quedó segundo al perder en la final por 4 - 1. Frente al «Restaurante Lovento». Gran éxito de S'Almudaina por ser la primera vez que se jugaba en este tipo de pista y con unas reglas diferentes a las de Artà.

Izquierda a derecha: Ramón Cámara (entrenador), Carrillo, Cursach, Ferrer, Juanma. Agachados: Nadal, Forteza, Grillo.

Bartolomé Carrillo, como capitán recibiendo el trofeo de 2.º clasificado.

BALONCESTO

Resultados PLAY OFF 3.º LUGAR A-1
CAMPOS 69 (33) - SANIMETAL 39 (16)
SANIMETAL 61 (29) - CAMPOS 62 (33)

Resultados Promoción Ascenso 3.ª División:
SANIMETAL 31 (11) - PERLES MANACOR 58 (34)
PERLES MANACOR 92 (40) - SANIMETAL 63 (36)

ANOTADORES: VAQUER II 445 ptos. (20 triples)
ROSER 194 ptos. (1 triple)
VAQUER I 194 ptos. (6 triples)
GINARD 186 ptos.
FERRER 184 ptos.
CARRIO 166 ptos.
SERRA 163 ptos. (10 triples)
GILI 106 ptos. (12 triples)
GALAN 96 ptos.
TOUS 33 ptos.
HERNANDEZ 7 ptos.

TOTAL: . . . . . 1774 ptos. (49 triples)

TROFEO AL MEJOR JUGADOR: GINARD 43 ptos.
CARRIO 42 ptos.
VAQUER 42 ptos.
GILI 37 ptos.

COMENTARIO: Finalizó la temporada 89-90 para el Sanimetal-Artà; optando hasta el final a una plaza de ascenso a la 3.ª División Interautonómica; a pesar de que sinceramente hablando, después del PLAY-OFF ante el JOAN CAPO de FELANITX las posibilidades de cambiar de categoría quedaron reducidas a la mínima expresión.

El comentario anteriormente expuesto queda perfectamente fundamentado al reparar los últimos resultados, en donde a excepción del partido ante el Campos en Na Caragol, el Sanimetal no tuvo ninguna chance para alcanzar la victoria, es más uno diría que todo lo contrario.

Haciendo un balance global a lo que ha sido esta temporada; nos encontramos con una 1.ª fase, en donde el equipo mostraría su verdadera valía a cuentagotas, consiguiendo la clasificación para la A-1 gracias a un triple empate que sumiría al SA POBLA y GRAFIQUES BADIA en el pozo de la A-2. La 2.ª Fase sería muy distinta, y a ello contribuiría el poder contar con todos los efectivos del equipo; gracias a ello el conjunto artanenc pudo deleitar a los escasos aficionados que los domingos por la mañana se molestan en subir a Na Caragol, con uno de los mejores basquets de la categoría, que alcanzaría sus mayores cuotas en el PLAY-OFF ante el ESCOLAR DE CAPDEPERA, a partir de allí, la reapertura de la temporada veraniega y las bajas del conjunto mermarían el potencial anteriormente exhibido y el desánimo y la desesperación harían mella en algunos de los jugadores, que estaban más pendientes de terminar el campeonato que de apurar el máximo las escasas posibilidades de ascenso, aunque posteriormente no interesaría, y así terminar la campaña con un broche de brillantez, que en muchos momentos de la temporada ha sido mostrado como estandarte del SANIMETAL - ARTA.

Maquetatge i dibuix: ARPO • Fotografia: JUAN GINARD FERRER (SARASATE) i JULIO INFANTE • Repartidor i coordinació: JUAN BUJOSA TOUS • Coordinació Palma: MIQUEL LLODRÀ • Redacció: PEPE MISLATA, TOMEU FEMENIES SARD, BIEL TOUS, JOSÉ CANTÓ PLANISI, JOAN ESCANELLAS, SERAFÍ GUISCAFRÉ GENOVARD, ANTONIO GINARD CANTÓ, M. ÀNGELES PIÑEIRO, MANUEL MASSANET FORNERS • Col·laboradors: JOSEP MELIÀ, SANTIAGO PERELLÓ, MIQUEL MOREY LLITERAS, BÒNET DE SES PIPES • Pseudònims: ES SANTANYINER, EN PINXO DE SON RECUIT, EL TÍO EUFRASIO

Administració: R. S. N.
Administració i cobrança: MARIA DURÁN DANÚS
Direcció Artà:
CARRER CARDENAL DESPUIG, nº 8-10
TELS.: 56 20 05 - 56 26 52
Dipòsit Legal P.M. 203-1983

Impressió: Impremta POLITÈCNICA

GLOSES

D'EN TONI BUTLER

Ja en plena primavera
es camp està tot florit
i es frares de la Tercera
unes festes de primera
es poble s'ha divertit.

Carrossa i cavallets
tot es poble enrevoltaven
ésser valents demostraren
molt de renou de coets
piulaven fort es pollets
que a sa Tombola donaven.

Sa Capella il·luminada
ofici concelebrat
un ball del tot envismat
guapa va ésser sa vetlada
gimnàssia ben preparada
mos va donar s'alumnat.

Els frares a dins Artà
han sembrat molta cultura
de San Francesc sa figura
ells la saben imitar
perque tothom es germà
son gent que per res s'apura.

Donau-los força i salut
per conservar es Convent
sa fé cobri es jovent
que pel món va mig retut
renesqui sa Juventut
que el passat torni present.

QUIQUE DARDER TOUS

«Trofeo al mejor jugador Preferente 89-90»

Empezó a jugar en los alevines del AVANCE, de allí pasaría a los infantiles del mismo Club para posteriormente pasar a los Juveniles del C.D. ARTA y de allí a la REGIONAL PREFERENTE, en donde con esta ya son 4 las temporadas en el primer equipo de nuestro pueblo; jugador dotado de una gran técnica al igual que de una gran frialdad en el campo, lo que en ocasiones le ha acarreado más de un problema. Este año ha sido el máximo goleador del equipo con 17 goles, según nuestros cómputos, y es de los pocos jugadores del Club que pase lo que pase no tendrán el mínimo problema para seguir jugando en competición oficial.

—Quique haznos una valoración de la Temporada.

—El calificativo más claro es el de nefasta; empezamos muy mal con una plantilla muy corta y de baja calidad por lo que al rato ya ocupamos la cola de la clasificación; posteriormente llegaron algunos refuerzos y conseguimos enderezar el rumbo y a falta de un partido para finalizar la primera vuelta nos pusimos con un solo negativo, pero después de haber hecho lo más difícil empezamos el rosario de derrotas, lo que nos desanimó y nos llevó a la pérdida de la categoría.

—Quién es el culpable de esta situación?

—Culpables lo somos todos; los jugadores por no haber rendido al nivel esperado, la Directiva por no valorar y reforzar a la plantilla en la pretemporada; los aficionados que nos han dado la espalda, etc. tal vez que menos culpable sea es MIQUEL BESTARD, el mister que nos ha apoyado en todo momento, estando a nuestro lado cuando lo fácil hubiera sido abandonar.

—Crees que desaparecerá el fútbol en Artà?

—La verdad es que si la Directiva no encuentra apoyo será muy difícil que haya fútbol; lo que sería lamentable porque muchos compañeros se quedarían sin equipo y además sería muy lamentable para el pueblo de Artà.

—No obstante tu temporada a nivel personal no ha sido tan negativa.

—Yo personalmente no me encuentro satisfecho, cierto es que he sido máximo goleador, mejor jugador según vuestra revista y gracias a ello las ofertas de otros Clubs de la comarca; pero el éxito personal no es lo importante, me sentiría más satisfecho si el equipo hubiera mantenido la Categoría.

—Dices tener ofertas de otros Clubs, hablanos de ellas.

—Es cierto, tengo ofertas de un 3ª División y de 2 equipos punteros de la Regional Preferente, pero si la Directiva consiguiera formar un buen bloque con algunos exjugadores de Artà, hoy en otros Clubs o en la inac-

tividad, yo me comprometería a seguir, fuera en la Categoría que fuere.

—Y eso que a ti se te critica en ocasiones de no sudar la camiseta.

—Para bien o para mal este es mi estilo de juego; yo reconozco que soy un jugador frío, que a veces pueda parecer que no lucho, que no corro, en definitiva, que paso; pero puedo asegurarles a los que esto piensan que están muy equivocados y que yo intento darlo todo; pero cambiar un estilo de juego y una personalidad no es tarea de un día.

—Gracias por compartir con nuestros lectores tus opiniones y esperamos verte la tem-

porada siguiente con la camiseta del C.D. ARTA, esto equivaldría a decir que tus vaticinios se han cumplido.

MIQUEL GINARD BERNAT «CARAGOL»

Trofeo al mejor jugador de Basquet 89-90

24 años a sus espaldas, desde los 17 jugando al Baloncesto, siempre en distintos equipos del CLUB ESPORTIU SANT SALVADOR D'ARTA, 1 año de juvenil, 1 en el Torneo Comarcal de Peñas y 4 en los Senior, divididos en dos etapas debido al servicio militar. Jugador voluntarioso y pundonoroso donde los haya, con un sacrificio constante que le ayuda a suplir deficiencias técnicas, debido a su tardía incorporación al mundo del deporte de la canasta. Su posición en la pista siempre ha sido bajo los tableros, pivot, luchando contra las torres del equipo contrario y siendo obsequiado por estas con más de un golpe, codazo, etc., sin duda alguna un trabajo sucio y duro, pero como él muy bien afirma alguien tiene que hacerlo.

—Miquel, hablanos de tus comienzos.

—Empezamos sin saber muy bien a lo que íbamos, entrenados por MIGUEL HERNANDEZ, de los 10 jugadores, yo era el de mayor edad y junto con LUIS FERRER los únicos que seguimos; aquel año no ganamos ningún partido mejor dicho los perdimos casi todos por un gran margen de puntos, pero la expe-

riencia fue muy positiva y si no hubieramos empezado de aquella forma a buen seguro que yo nunca hubiera llegado a jugar.

—Muchas diferencias de aquella época a la de ahora.

—La diferencia es abismal, para empezar había muy pocos equipos, el primer año de Senior había 9 equipos y hoy sobrepasan con creces la veintena. Así mismo la calidad era muy inferior, si un equipo alcanzaba los 50 puntos podía darse más que por satisfecho.

—Haznos una valoración de esta Temporada.

—Yo creo que ha estado muy bien, ten en cuenta que hemos estado a punto de subir a 3ª y esto en la historia del Club nunca había ocurrido. Tal vez al final hemos aflojado un poco y esto nos haya podido dejar un mal sabor de boca.

—A nivel personal te encuentras satisfecho de tu campaña?

—Personalmente creo haber cumplido con creces en mi cometido, pero la verdad es que me he encontrado muy solo debajo de los tableros y a veces no he podido rendir a tope debido al problema de las faltas personales; sinceramente en más de una ocasión he echado a faltar a LUIS FERRER, al lado del cual siempre apetece jugar.

—Tus perspectivas cara al futuro.

—Seguir jugando y si es posible que siempre sea en este Club, al que amo tanto y al lado de mis compañeros.

—Te dejamos estas líneas para que si lo deseas añadir algo más.

—Agradecemos el seguimiento que habeis hecho del equipo y que sin duda sirve para que se nos de a conocer y a que el aficionado se preocupe por nosotros y acuda a animarnos.

VIDRIO ALUMINIO SANEAMIENTO
VIALSA

J. Bernad, J. Zafra y J. Genovard

Ctra. Santa Margarita, 57

- Teléfono 56 26 35 - ARTÀ

NOTICIAS DEPORTIVAS

—P. GINARD y J. GAYÁ han sido galardonados como los mejores jugadores del C.D. ARTA y MARGARITENSE respectivamente; Trofeos instaurados por ULTIMA HORA, enhorabuena a ambos.

—ENHORABUENA con mayúsculas a MIQUEL BESTARD, mister de la Preferente, quien tuvo el detalle de obsequiar a sus jugadores con una comida de lechona el pasado 26 de Mayo en una finca que el posee en Petra.

—EL CONSELL INSULAR DE MALLORCA acaba de subvencionar al AJUNTAMENT D'ARTA con 20.000.000 ptas. para la segunda fase de la pista polideportiva y la construcción de una piscina descubierta.

—Exito de la final juvenil femenina de Mallorca, celebrada en Artà entre los conjuntos del PERLAS MANACOR y el COLONYA POLLENSA, lástima que el aficionado artanenc no acudiera a la cita.

—A buena hora mangas largas; una vez finalizadas las competiciones deportivas, nuestros colegas del BELLPUIG parecen mostrar interés por el deporte, empezando con un reportaje de los equipos de Baloncesto y una encuesta sobre la situación del C.D. ARTA; y es que más vale tarde que nunca. La próxima temporada nos comprometemos a avisarles antes de iniciarse.

FUTBOL PREFERENTE

RESULTADOS: ARTA 2 - POLLENSA 0
(QUIQUE, P. GINARD)
SOLEDAD 3 - ARTA 1 (QUIQUE)

GOLEADORES: QUIQUE 17 goles
NIETO 12 goles
COLORADO 11 goles
P. GINARD 8 goles

TROFEO AL MEJOR JUGADOR:
QUIQUE 54 pts.
P. GINARD 51 pts.
P. JUAN 50 pts.
A. VIVES 47 pts.

COMENTARIO: Terminó la temporada y al menos los jugadores pusieron todo su pundonor para derrotar al POLLENSA en el último partido disputado en SES PESQUERES, quisiendo de este modo dedicar el triunfo a los pocos aficionados que han seguido fieles al equipo y demostrando mucho más amor propio que muchos mal llamados aficionados que han cambiado SES PESQUERES por el SILLON-BALL.

Pintura — Acabados de Madera en

general

PG

Interior
Exterior

Esmaltes - Tintes - Barnices - Lacas

C/. Dª Hernán Cortes, 3

☎ { 56 21 31
56 29 88 ARTA

COMPRE LO MEJOR

Aceite de oliva
«BELLVER»

Aceite de girasol
«BENDINAT»

Distribuido por ACEITES HNOS. BONNÍN C.B.
C/. Son Servera, 24 — Tel. 56 22 02 — Artà

HÍPICAS

HELIOS C.H., padre de NOSTRO V. X. ganador del G.P.N.-89 y de PERLA DE ABRIL G.S. ganadora del G.P.N.-90.

Con un nutrido programa y mucha participación de público se desarrollaron las carreras del día 6 de Mayo en el Hipódromo Son Catiu. Los ganadores de las diferentes pruebas fueron MALTEMS V.X., MEREVELLA, RIGOLETTO, JOIELL, MORLAC, E. MARISOL y en la carrera galope JESAMIN.

El 20 de Mayo, en Son Pardo se celebró la Gran Diada Hípica, con la carrera cumbre del año del Gran Premio Nacional, recordando que el año anterior el ganador fue NOSTRO V.X., pues este año ha recibido los honores de Campeona Nacional, una hermana paterna PERLA DE ABRIL G.S.

Un año más el éxito de la Diada recae sobre la cría caballar de Artà, con el hecho que una vez más, el padre de la ganadora fuese el caballo semental de Sa Corbaia, HELIOS C.H., trotón americano bien seleccionado y adquirido en su día por los caballistas Antonio Vaquer y Damián Ginard.

HELIOS C.H., además de su hija ganadora del G.P.N., ha tenido otros dos hijos en la misma carrera, PERLA NEGRA G.S. y PRINS DU FORT G.S. que se clasificaron en 3^a y 4ª posición.

Este acontecimiento resulta curioso al ser HELIOS C.H., un caballo con buenos orígenes, en su día uno de los mejores de Mallorca, donde sus propietarios lo ofrecieron desinteresadamente a todos los criadores de Artà, despreciado por estos, sin cubrir más yeguas que no fuesen propiedad de Sa Corbaia. Ahora que está con el número uno del ranking de sementales, lamentamos su muerte.

LUCAS de Sa Calobra, confirmó el buen momento que está atravesando, consiguiendo una fácil victoria a 1'21'3, que resultaría ser la única por los trotones artanenses.

PULIDA de na Porrassa, hizo la última carrera de su vida, motivo que días después tuvimos que lamentar su muerte, era una potra destacada en su generación que aparentaba tener un buen porvenir como trotadora. El día de la Diada, entró 1^a en línea de meta, pero por motivos de una polémica descalificación y transcurridos varios minutos fue distanciada sin opción al premio.

En la carrera con Trofeo Consell Insular de Mallorca, participaba la potra de Mateo Vicens, PANYORA que dió muestras de tener mucha velocidad rodando a 1'26'8, consiguió una merecida tercera posición.

El ganador del G.P.N. 89 NOSTRO V.X., quiso repetir el mismo floreo de antaño, adelantando a todos sus contrarios de manera fácil, pero con sobrada confianza, fue sorprendido en línea de meta teniendo que conformarse con el segundo a 1'22'2.

Domingo 27 de Mayo, Gran Diada en Manacor con 23 equinos artanenses en programa MALTEMS V.X., MERAVELLA, MAIKA DE EGO, MEL, LECHUZO, QUIK LUI, FAULA, E. MARISOL, LIDUVINA V.X., MORELLET, RUMBA, RIGGI, JOIELL, PANYORA, NOSTRO V.X., JUNITA, JATO, LUCAS, CASTAÑER, NIKY DU PADOUENG, LOÇANA, PATRICIA y TIATINUS.

TOMEU FEMENIAS SARD

MOVIMIENTO NATURAL DE LA POBLACION DURANTE EL MES DE MAYO

NACIMIENTOS

- Día 9-5-90.— Maria dels Angels Cassellas Martínez. Hija de Julián y de María de los Angeles. C/ Crema, 27.
 Día 13-5-90.— Sergio-Daniel Carabante Oca. Hijo de José y de Isabel. C/ Teulera, 29.
 Día 13-5-90.— Stephanie-Elvimera Belluzzi Chapuis. Hija de Marco y de Francine. Son Catiu.
 Día 12-5-90.— Jaume Bover Servera. Hijo de Bartolomé y Rosa-María. C/ Pedra Plana, 12.

MATRIMONIOS

- Día 5-5-90.— Julián Massanet Tous con Margarita Piris Riera. C/ Costa i Llobera 40-1.º-izq.
 Día 27-5-90.— Miguel Artigues Vivés con Juana Nicolau Carrió. C/ Na Caragol, 35-1.º.

DEFUNCIONES

- Día 1-5-90.— Catalina Ferrá Moranta. Sant Mateu, 5. 83 años.
 Día 6-5-90.— Carlos Bo López. 23 años.
 Día 10-5-90.— Bartolomé Ginard Sureda. Major, 94 a) Cremat. 71 años.
 Día 11-5-90.— Juan Carrió Sureda. S'Aigua, 2 a) Balaguer. 92 años.
 Día 10-5-90.— Pedro Gelabert Ferriol. Pedra Plana, 16 a) Gafarró. 81 años.
 Día 14-5-90.— María Ferrer Llitéras. Pou d'Avall, 4 a) Llovetà. 83 años.
 Día 16-5-90.— Antonio Carrió Quetglas. Santa Margalida, 30 a) D'els Olors 68 años.
 Día 21-5-90.— Juan Martí Llaneras. Sant Lluc, 14 a) Vizcái. 80 años.

NACIMIENTO

Su nombre Guillermo y es el hijo primogénito de María Isabel Llitéras Muntaner y de Guillermo Roper Puigserver.

Su nacimiento el 29 de Abril de este año. La Enhorabuena a sus padres y a toda la familia en especial a su joven abuelo Tòfol de Xiclai.

BODA

Enllaç de Julià Massanet Tous i de Margarida Piris Riera

El passat 5 de Maig, per les famílies Massanet-Tous i Piris-Riera, serà una data inoblidable. Els seus fills Julià i Margarida pujaren a l'Altar per rebre la carta matrimonial al Santuari de Sant Salvador, de mans de l'econom D. Rafel Umbert.

Després del solemne acte i com és habitual, cel-lebraren el festeig al Molí d'En Sopa.

Tot fugint de la bulla de la festa i desitjant trobar el moment de restar ells sols, s'escaparen més que volant cap a Grècia, lloc on havien triat passar la desitjada Lluna de Mel.

Molts anys de felicitat, salut, il·lusions i amor! Bases fonamentals on es sostenen els ciments del matrimoni. Què així sigui!

NECROLÒGICAS

Dia 16 de Maig ens deixà Antoni Carrió Quetgles, «dets Olors», apreciat per tots nosaltres per les seves qualitats humanes que el definien com a persona bondadosa i seriosa. Expressam la nostra més fonda condolència a la seva estimada esposa Antònia Mas Vidal, als seus fills Joan, Antoni i Maria, i als seus nètets Tonyi i Joan Antoni.

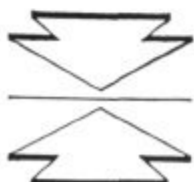
Maria Vaquer Dalmau, «Vaquera», morta a l'edat de 80 anys, dia 30 de Maig. Qui lo recorden ho fan amb un somriure, i aquest és el millor record d'una persona que es pugui tenir.

Donam el nostre més sentit pèsam al seu estimat espòs Guillem Amorós Esteva, a les seves filles Antònia i Bàrbara, gendres Jaume i Antoni, i nètcs M.ª Àngela i M. Guillem. Que al cel ens vegem!

María Ferrer Llitéras, in memoriam

Las huellas del caudillo enamorado siguió con fervor. De sus sobrinos hizo su familia y de su casa hogar para todos. Su sendero fue de luz. Se desveló por el ideario seráfico: terciarios, «oració i amiatat», Pan de San Antonio. Se entregó en cuerpo y alma a la obra benéfica de «Ses Josefines»; mimó i cuidó con esmero, desde siempre y hasta sus últimos días, de la capilla de la «Beata mallorquina». Del lema franciscano «paz y bien», hizo su divisa a lo largo de los 83 años de su existencia. Jamás apartó el rostro del pobre, compartió, amó, trabajó y se resignó. Sirvió y no quiso ser servida. «Humil com l'innocència» y sencilla como las florecillas del Pobre de Asís, nos legó con su ejemplo y proceder, mensajes de amor y solidaridad.

Descansa en paz, María Llovetà. J.C.F.

CENTRE DE RECOEIXEMENT
 METGE - PSICOLOGIC
ARTÀ

**certificats metges per
 permís de conduir i
 llicència d'armes**

Avinguda Ferrocarril, 2, 1.er
 (Damunt Bar Almudaina)
 ARTÀ

OBERT
 DILLUNS I DIMECRES
 DE 17 A 21 H.

CAVALLETS D'ARTÀ

1 — Responsable:

PP. Franciscans, T.O.R.
Sant Antoni, 1
ARTÀ - Mallorca
Telf. (56 22 05)

2 — Breu Historial del Grup:

Els Cavallets d'Artà són dansaires que duent una figura de cavall de cartró passada pel cos, simulen cavalcadors, i executant diferents danses i moviments coordinats, ballen per la festa major. La Festa Major pels Cavallets d'Artà és la de Sant Antoni de Pàdua, titular de l'Església i Convent dels PP. Franciscans de la T.O.R. de Sant Francesc a Artà, i és també festa popular.

Els nins cavallets són quatre, presidits per una «dama» i els cinc boten, dansen i peguen cabrioles, fent combinacions, molinets, capades i reverències entre els cavallets i la «dama», segons diverses melodies.

El repertori de les danses dels cavallets era prou variat: Els Indios, els Moretons, els Nans, la Balan-

guera, sant Joan Pelós, els Cossiers, la Marxa. Els cavallets amb el bellugueix de robes i cintes llampanants... i amb la musiqueta de les danses i dels cascavells, eren una llepolia pels ulls i per les orelles... els cavallets ja vénen dels frares vells. L'amo en Tomeu Ferrer Sureda de s'Hort de Carrossa tenia una trentena d'anys quan tregueren (1835) els frares vells i morí a 94 anys. Aquest home contà moltes vegades a la seva néta Madò Margalida Brunet, i d'ella ho sabem, que, a l'època dels frares expulsats, ja hi havia els cavallets». (Croquis artanencs La Carrossa de Sant Antoni de Pàdua. P. Rafel Ginard Bauça T.O.R.).

Objectiu:

Ballant, a manera de Cercavilles, acompanyar l'Obreria de Sant Antoni de Pàdua, que surt a reparar programes i demanar la col·laboració dels «bons artanencs i alegres», al dissabte de la festa.

Al vespre balla qui balla, pegant bots i cabrioles acompanyen la carrossa de Sant Antoni de Pàdua.

Vestuari:

Calçons-curts amples de color, brusa de color amb coll blanc amb cintes de color i cascavells, gorra adornada amb cintes de color, calces blanques i espadnyes blanques.

Els cavalls de cartó, 2 negres, 2 de color roig i el de la «dama» és blanc. Tots cinc ben enflocats amb macades i per coa un manat de flocs de colors.

3 — Condicions tècniques:

Molt senzilles. Ballen damunt el trespol del carrer o de la plaça, al so de la música.

